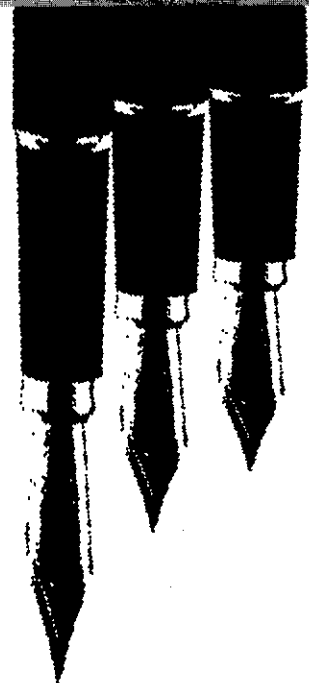

فهرست مطالعات شیعی به زبانهای اروپایی

کتابشناسی

■ محمد کاظم رحمتی

مطالعات انجام شده دربارهٔ تشیع (امامی) با وجود آن که اندک نیست، هنوز در برخی نکات اساسی تاریخ تشیع در مراحل اولیهٔ تحقیق است و نیاز به آثاری مرجع گونه، همچون کتابشناسی‌های جامع دارد. تنها محققى که برای پرکردن خلأهای موجود در این زمینه کوشیده، استاد و محقق ارجمند دکتر سیدحسین مدرسی طباطبائی است. وی با تألیف مقدمه‌های بر فقه شیعه، مطالعه کتاب‌شناسانه برای بازشناسی متون کهن امامیه که یک جلد آن منتشر شده، تا حد زیادی کاستی‌های موجود در این زمینه را جبران کرده است. فهرست حاضر که باید آن را گام اولیه‌ای در ارائهٔ فهرست این تحقیقات دانست تنها به سیاهه‌ای می‌ماند و نگارنده امیدوار است که در آینده بتواند با دست یابی به متن این مقالات، فهرستی تفصیلی از این مطالعات ارائه دهد. عناوین اغلب مقالات ترجمه شده است؛ هر چند در مواردی، عنوان ترجمه شده چندان دقیق و نشان‌دهندهٔ متن مقاله نیست. در میان آثار معرفی شده، چند مجموعه مقاله آمده که مقالات مندرج در آنها بیش از این در مجلات مختلف اسلام‌شناسی به چاپ رسیده است. در این موارد، نگارنده با انتخاب شماره‌ای برای آن کتاب، مقالات مندرج در آن کتاب‌ها را با ذکر آن شماره در کنار مقالات مشخص کرده است. دربارهٔ گزارش از روند مطالعات شیعه‌شناسی در غرب به تازگی مؤسسه‌ای در شهر قم تاسیس شده است که مجلهٔ شیعه‌شناسی را منتشر می‌کند. همین مرکز، کتابی نیز به نام شیعه در دایرة المعارف امریکانا منتشر کرده است. مهردادعباسی و سید علی آقایی در مقالهٔ مفصلی در کتاب ماه دین، (شمارهٔ ۷۴ - ۷۵، آذر - دی ۱۳۸۲، ص ۴۶ - ۷۱)، ضمن ترجمهٔ بخش اعظم مدخل‌های مربوط به ائمه، این گونه مطالعات را ارزیابی کرده‌اند. در سالیان اخیر، نشست‌ها و کنفرانس‌های متعددی دربارهٔ شیعه برگزار شده و تحقیقات دربارهٔ تشیع سیرصعودی به خود گرفته است. ترجمهٔ متعدد آثار کلی دربارهٔ تاریخ تشیع، گواه این مطلب است (بنگرید به شیعه، تألیف هالم، ریشار و مومن). برای تسهیل در استفاده از این فهرست، نمایه‌ای موضوعی در آخر نوشتار آمده است. گاه در صورت در اختیار داشتن متن مقالات یا کتاب‌ها، گزارش اجمالی نیز از آنها آورده‌ام.

al-Din Ahmad Ibn Tawus and its place within the mathalib genre", *Journal of Semitic Studies*, 41 i, 1996, pp.75-97.

«کتاب بناء المقالة الفاطمية اثر جمال الدين ابن طاووس و جایگاه آن در ادبیات مناقب نویسی»، تحقیقی درباره اهمیت کتاب بناء المقالة الفاطمية فی نقض الرسالة العثمانية، تالیف جمال الدين احمد بن موسی؛ این کتاب به کوشش علی‌العدنانی الغریفی (قم، ۱۴۱۱ق) به چاپ رسیده است. / تاریخ تشیع / جاحظ/ جمال الدين احمد بن موسی /

□ Asma Afsaruddin, "An insight into the Hadith methodology of Jamal al-Din Ahmad b. Tawus", *Der Islam*, 72 i, 1995, pp.25-46.

«نظری بر شیوه حدیث‌شناسی جمال الدين ابن طاووس» / تاریخ حدیث امامیه / جمال الدين احمد بن موسی /

□ Asma Afsaruddin, "Jamal al-Din Ahmad ibn Tawus and his Bina' al-maqala al-Fatimiyya", *Harvard Middle Eastern and Islamic Review*, 2 i, 1995, pp.53-71.

«جمال الدين ابن طاووس و کتاب بناء المقالة الفاطمية وی» / تاریخ تشیع / امام علی علیه السلام / جمال الدين احمد بن موسی /

□ Maher Jarrar, "Sirat ahl al-Kisa': early Shi'i sources on the biography of the Prophet", *The biography of Muhammad: the issue of the sources*, Ed. Harald Motzki Leiden: Brill, 2000, (*Islamic History and Civilization: Studies and Texts*, 32) pp.98-153.

«سیرت اهل کساء، منبع کهن شیعی درباره شرح حال پیامبر؛ این مقاله درباره سیره ابان بن عثمان بجلی و بازمانده‌های این اثر در متون امامیه است. / سیره نبوی / ابان بن عثمان بجلی / حدیث امامیه /

□ Syed Wahid Akhtar, *The Early Imamiyyah Shiite Thinkers* (New Deihli, 1988).

نخستین متفکران شیعه امامیه / تاریخ تشیع / کلینی / شیخ صدوق / شیخ مفید / شیخ طوسی /

□ Syed Wahid Akhtar, "Introduction to Imamiyyah scholars: Al-Shaykh al-Saduq and his works", *Al-Tawhid*, 3 i, 1985, pp.80-118.

«معرفی فقهای امامیه: شیخ صدوق و آثار وی»؛ این نوشته فصل دوم کتاب نخستین متفکران شیعه امامیه است. / تاریخ تشیع / شیخ صدوق / حدیث امامیه /

□ Sayyid Mujtaba Musawi Lari, *God and His attributes: lessons on Islamic Doctrine*, Hamid Algar (Translator),

□ Musa O. Aabdul, "The Majma al-Bayan of Tabarsi", *The Islamic Quarterly*, 15 (1971) pp. 106-120.

«مجمع البيان طبرسی» (درباره طبرسی همچین بنگرید به کتاب مرحوم حسین کریمان، طبرسی و مجمع البيان که مؤلف مقاله فوق نیز از این کتاب به عنوان یکی از منابع اصلی خود بهره برده است) / تفاسیر امامیه / فضل بن حسن طبرسی (متوفی ۵۴۸ق) /

□ Musa O. Aabdul, *The Qur'an: Shaykh Tabarsi's commentary*. Lahore: Shaikh Muhammad Ashraf. 1979. vii + 239pp.

تفسیر قرآن شیخ طبرسی / تفاسیر امامیه / مجمع البيان / فضل بن حسن طبرسی /

□ Musa O. Aabdul, "The unnoticed Mufasssir Shaykh Tabarsi", *The Islamic Quarterly* 15 (1971) pp. 96-105.

«مفسر ناشناخته، شیخ طبرسی» / فضل بن حسن طبرسی / عالم و مفسر امامی قرن ششم /

□ Rula Jurdi Abisaab, "The ulama of Jabal'Amil in Safavid Iran, 1501-1736: marginality, migration and social change", *Iranian Studies*, 27 i-iv / 1994, 1995 pp.103-122.

«علمای جبل العامل در ایران صفوی، سالهای ۱۵۰۱ تا ۱۷۳۶، نقش حاشیه‌ای، مهاجرت و تغییر اجتماعی». این مقاله با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: ریولا جوردی ابی‌ساب، «علمای جبل عامل در دولت صفویه، نقش حاشیه‌ای یا مهاجرت و تحول اجتماعی»، ترجمه مصطفی فضائی، حکومت اسلامی، سال سوم، شماره اول، بهار ۱۳۷۷، ص ۲۰۸ - ۲۴۸. / تاریخ تشیع / علمای جبل العامل / صفویه /

□ Rula Jurdi Abisaab, *Hijra al-'Amiliya ila Iran fi al-'asr al-Safawi*, by Muhajir, Ja'far al-, Beirut, 1989 [Review], Reviewed by Abisaab, Rula. in *Arab Studies Journal*, 6 ii / 7 i (1998-1999), pp.158-160 (English).

نقد و معرفی از کتاب الهجرة العاملية الى ايران في العصر الصفوي، نوشته جعفرالمهاجر / جبل العامل / تاریخ تشیع / صفویه /

□ Asma Afsaruddin, "In praise of the Caliphs: re-creating history from the Manaqib literature", *International Journal of Middle East Studies*, 31 iii, 1999, pp.329-350.

«در ستایش خلفا: خلق مجدد تاریخ از منظر ادبیات مناقب‌نگاری» / تاریخ تشیع /

□ Asma Afsaruddin, "The Bina' al-maqalah of Jamal

Edited by T. Naff And R. Owen. Carbondale etc. 1977, pp.288-302.

«تشیع و ایران در قرن هجدهم میلادی» / تاریخ تشیع /

□ Hamid Algar, "Some observations on religion in Safavid Persia", *Iranian Studies* 7 iii-iv (1974), pp.287-293.

«تأملاتی دربارهٔ دین در ایران در دورهٔ صفویه» / تاریخ تشیع / صفویه /

□ Hamid Algar, "The oppositional role of the ulama in twentieth-century Iran", *Scholars, saints and Sufis*, Edited by N. R. Keddie. U. California Press. 1972, pp.231-255.

«نقش مخالفت علما در ایران قرن بیستم میلادی» / تاریخ تشیع / انقلاب اسلامی / حکومت پهلوی /

□ Said Amir Arjomand, "The law, agency, and policy in medieval Islamic society: development of the institutions of learning from the tenth to the fifteenth society", *Comparative Studies in Society and History* 41 ii, 1999, pp.263-293.

«فقه، عمل و سیاست در جامعهٔ اسلامی قرون میانه: تحول نهادهای آموزشی از قرن دهم تا پانزدهم» / تاریخ تشیع / فقه امامیه /

□ Said Amir Arjomand, "Imam absconditus and the beginnings of a theology of occultation: Imami Shi'ism circa 280-90 A.H. / 900 A.D", *Journal of the American Oriental Society* 117 i, 1997, pp.1-12.

«غیبت امام و آغازهای کلام امامیه ناظر به غیبت صغری: بحران جامعهٔ شیعه در سالهای ۲۸۰ - ۲۹۰ق» / تاریخ تشیع / غیبت صغری /

□ Said Amir Arjomand, "The consolation of theology: absence of the Imam and transition from chiliasm to law in Shi'ism", *Journal of Religion* 76 iv, 1996, pp.548-571.

«تسلی کلام: غیبت امام و گذار شیعه به فقه» / تاریخ تشیع / غیبت صغری /

□ Said Amir Arjomand, "The crisis of the Imamate and the institution of occultation in Twelver Shi'ism: a sociohistorical perspective", *International Journal of Middle East Studies* 28 iv, 1996, pp.491-515.

«بحران امامت و غیبت در تشیع: چشم اندازی جامعه‌شناسانه» / تاریخ تشیع / غیبت صغری /

□ Said Amir Arjomand, "Millennial beliefs, hierocratic authority, and revolution in Shi'ite Iran", *The political dimensions of religion*, Ed. Said Amir Arjomand Albany (USA): State University of New York Press, 1993, pp.219-239.

Potomac: Islamic Education Center, 1989, 205pp.

خدا و صفات وی: درس‌هایی دربارهٔ عقاید اسلامی / کلام شیعه / صفات خدا /

□ Sayyid Mujtab Musawi Lari, "The necessity and role of prophethood", Hamid Algar (Translator), *Al-Tawhid* 7 i, 1989, pp.135-156.

«ضرورت نیاز به نبوت و نقش آن» / کلام شیعه / نبوت /

□ Sayyid Mujtab Musawi Lari, *The seal of the Prophets and his message: lessons on Islamic doctrine (Book two)*, Hamid Algar (Translator), Potomac: Islamic Education Center, [1989?], 195pp.

«خاتم الانبیا و پیام وی: درس‌هایی در عقاید اسلامی» / کلام شیعه / نبوت /

□ Hamid Algar, "Social justice in the ideology and legislation of the Islamic Revolution of Iran Social legislation", in *The contemporary Middle East*, L.O. Michalak & J. W. Salacuse (eds) Berkeley: Institute of International Studies, University of California, 1986, pp.17-60.

«عدالت اجتماعی در ایدئولوژی و مشروعیت یابی انقلاب اسلامی ایران» / تاریخ تشیع / علماء /

□ Hamid Algar, *The roots of the Islamic Revolution*, London: Open Press, 1983, 136pp.

ریشه‌های انقلاب اسلامی ایران / تاریخ تشیع /

□ Hamid Algar (Translator), *Society and economics in Islam: writings and declarations of Ayatullah Sayyid Mahmud Taleghani with annotations and introduction*, Campbell Berkeley: Mizan, 1982, 230pp. [From *Islam wa malikiyat* (Tehran 1965), *Partaw-i az Qur'an* (Tehran 1964), sermons & other writings.]

جامعه و اقتصاد در اسلام: نگاشته‌ها و عقاید آیت الله سید محمود طالقانی با توضیحات و مقدمه (ترجمه بخشی از تفسیر پرتویی از قرآن مرحوم آیت الله سید محمود طالقانی). / سید محمود طالقانی / تفسیر امامیه /

□ Hamid Algar (Translator), *Islam and revolution: writings and declarations of Imam Khomeini Ayat Allah Ruh Allah Khumayni*, Berkeley: Mizan, 1981, 460pp.

اسلام و انقلاب: نگاشته و بیانیه‌های آیت الله خمینی / تاریخ تشیع / اندیشه‌های سیاسی معاصر /

□ Hamid Algar, "Shi'ism and Iran in the eighteenth century", *Studies in eighteenth century Islamic history*,

- «عقاید هزاره گرایانه و اقتدار طبقاتی و انقلاب در ایران شیعی» / انقلاب اسلامی / علما /
تاریخ تشیع / مهدویت /
- Said Amir Arjomand, "Two decrees of Shah Tahmasp concerning statecraft and the authority of Shaykh 'Ali al-Karaki / translated and edited", Authority and political culture in Shi'ism, Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988, pp.250-262.
- «دو فرمان از شاه طهماسب درباره اعطای منصب شیخ الاسلامی به محقق کرکی با ترجمه و توضیح»، (شرح و توضیحی درباره دو فرمان صادر شده توسط شاه طهماسب درباره محقق کرکی است که آفندی در ریاض العلماء، جلد دوم آنها را نقل کرده است) / تاریخ تشیع / صفویه /
- Said Amir Arjomand, "Iran's Islamic Revolution in comparative perspective," World Politics 38, 1986, pp.383-414.
- «انقلاب اسلامی ایران در چشم اندازی مقایسه‌ای» / تاریخ تشیع / انقلاب اسلامی /
- Said Amir Arjomand, "The clerical estate and the emergence of a Shi'ite hierarchy in Safavid Iran: a study in historical sociology", Journal of the Economic and Social History of the Orient 28, 1985, pp.169-219.
- «قشر روحانی و ظهور سلسله مراتب روحانیت شیعه در ایران صفوی» / تاریخ تشیع / صفویه / علما /
- Said Amir Arjomand, The shadow of God and the hidden Imam: religion, political order and societal change in Shi'ite Iran from the beginning to 1890, Chicago: University of Chicago Press, 1984, (Publications of the Centre for Middle Eastern Studies, 17), 356pp.
- سایه خدا و امام پنهان: دین، سیاست و تغییرات اجتماعی در ایران از آغاز تا ۱۸۹۰ / تاریخ تشیع /
- Said Amir Arjomand, "The office of Mulla-bashi in Shi'ite Iran", Studia Islamica 57, 1983, pp.135-146.
- «منصب ملاباشی در تاریخ تشیع ایران» / تاریخ تشیع / صفویه /
- Said Amir Arjomand, "Shi'ite Islam and the revolution in Iran", Government and Opposition 16, 1981, pp.293-316.
- «تشیع و انقلاب در ایران» / تاریخ تشیع / انقلاب اسلامی /
- Said Amir Arjomand, "The state and Khomeini's Islamic order", Iranian Studies 13, 1980, pp.147-164.
- «حکومت و شیوه اسلامی حکومت بر اساس آرای امام خمینی» / تشیع و حکومت / امام خمینی / ولایت فقیه /
- Said Amir Arjomand, "Religion, political action and legitimate domination in Shi'ite Iran: fourteenth to eighteenth centuries A. D", Archives Europennes de
- Said Amir Arjomand, "Shi'ite jurisprudence and constitution making in the Islamic Republic of Iran", Fundamentalisms and the state: remaking politics, E. economies, and militance, Ed. M. Appleby Marty & R. S. Chicago: University of Chicago Press, sponsored by the American Academy of Arts and Sciences, 1993, (The Fundamentalism Project, 3), pp.88-109.
- «فقه شیعه و مشروطیت در انقلاب ایران» / تاریخ تشیع / مشروطیت / علما /
- Said Amir Arjomand, "A victory for the pragmatists: the Islamic fundamentalist reaction in Iran", Islamic fundamentalisms and the Gulf crisis, Ed. J. Piscatori Chicago: Fundamentalism Project, for the American Academy of Arts & Sciences, 1991, pp.52-69.
- «پیروزی عمل‌گرایان: بنیادگرایی اسلامی در ایران» / تاریخ تشیع / انقلاب اسلامی /
- Said Amir Arjomand, Authority and political culture in Shi'ism, Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988pp.178-209.[Iran 1906-1979.]
- اقتدار و فرهنگ سیاسی در تشیع: کتاب حاضر مجموعه مقالاتی درباره تشیع به‌ویژستاری سعید امیر ارجمند است. / تاریخ تشیع / مجموعه مقالات /
- Said Amir Arjomand, "Shi'ism, authority, and political culture", Authority and political culture in Shi'ism, Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988, pp.1-22.
- «تشیع، اقتدار و فرهنگ سیاسی» / تاریخ تشیع / ولایت /
- Said Amir Arjomand, "The Mujtahid of the age and the Mulla-bashi: an intermediate stage in the institutionalization of religious authority in Shi'ite Iran", Authority and political culture in Shi'ism, Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988, pp.80-97.
- «مجتهد الزمان و ملاباشی: مرحله‌ای میانی در اقتدار دینی در ایران شیعی» / تاریخ تشیع / مناصب حکومتی / صفویه /
- Said Amir Arjomand, The turban for the crown: the Islamic Revolution in Iran, New York & Oxford: Oxford University Press, 1988, 283pp.
- «عمامه به جای تاج: انقلاب اسلامی در ایران» / تاریخ تشیع /

- تشیع / تفسیر شیعه / علی بن ابراهیم قمی / عیاشی / فرات بن ابراهیم کوفی /
- M. M. Bar-Asher A. Kofsky, "The theology of Kitab al-usus: an early pseudepigraphic Nusayri work", *Rivista degli Studi Orientali* 71 i-iv / 1997, 1998, pp.55-81.
- کلام کتاب الاسوس: کتابی کهن در کلام نصیریّه / تاریخ تشیع / غلات / نصیریّه /
- M. M. Bar-Asher A. Kofsky, "A tenth-century Nusayri treatise on the duty to know the mystery of divinity", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 58 ii, 1995, pp.243-250.
- «کتابی از قرن دهم میلادی در باب لزوم دانستن سر الوهیت» / تاریخ تشیع / غلات / نصیریّه /
- M. M. Bar-Asher A. Kofsky, "An early Nusayri theological dialogue on the relation between the ma'na and the ism", *Le Muson* 108 i-ii, 1995, pp.169-180. [Incl. Arabic text & English translation of Masa'il Abi 'Abd Allah b.Harun al-Sa'igh].
- «رساله‌ای کهن در گفتگوی کلامی درباره رابطه بین اسم و معنا» / تاریخ تشیع / غلات / نصیریّه /
- M. M. Bar-Asher A. Kofsky, "The Nusayri doctrine of 'Ali's divinity and the Nusayri trinity according to an unpublished treatise from the 7th/13th century", *Der Islam* 72 ii, 1995, pp.258-292.
- «عقیده الوهیت علی علیه السلام بر اساس رساله منتشر نشده‌ای از نصیریّه قرن هفتم هجری» / تاریخ تشیع / غلات / نصیریّه /
- M. M. Bar-Asher, "Variant readings and additions of the Imami-Si'a to the Quran", *Israel Oriental Studies* 13, 1993, pp.39-74.
- «قرائت‌های مختلف و افزوده‌های شیعه به قرآن» / تفسیر شیعه /
- M. M. Bar-Asher, "Deux traditions htrodoxes dans les anciens commentaires imamites du Coran", *Arabica* 37, 1990, pp.291-314.
- «دو حدیث نامتعارف در تفاسیر کهن امامیه» / تاریخ تشیع / (براشر در این مقاله، متأثر از نظر استاد خود اتان کلبرگ، در صدد اثبات تغییر در اندیشه امامت در تفکر شیعه است. به عقیده کلبرگ، دوره آل بویه اهمیت ویژه‌ای در تاریخ امامیه دارد. در این دوره امامیه صورت بندی نهایی خود را یافته و آنچه که به اثنا عشریه مشهور است، حاصل تغییرات این برهه است. دو مسئله مهم این تحولات عبارت است از: پذیرش تعداد ائمه به دوازده تن و عقیده به عدم تحریف قرآن، بر خلاف ادوار کهن تر که شیعه قائل به تحریف قرآن بوده است. ما بر میخائیل براشر بسط و تفصیل عقیده
- Sociologie 20 (1979), pp.59-109.
- «دین، فعل سیاسی و مشروعیت تسلط در ایران» / تاریخ تشیع / انقلاب اسلامی / ولایت فقیه /
- Mahmoud M.Ayoub, "Why do we commemorate Imam Husayn?", *Alserat* 10 ii, 1984, pp.19-20.
- «چرا بر امام حسین علیه السلام عزاداری می‌کنیم؟» / تاریخ تشیع /
- Mahmoud M.Ayoub, "Marathi and the Shi'i ethos Mahmoud", *Alserat: selected articles 1975-83*, London: Muhammadi Trust, [1983], pp.151-158.
- «مراثی و خصایل شیعی پیامبر» / تاریخ تشیع / اهل بیت /
- Mahmoud M.Ayoub, "The martyr of Karbala", *Alserat: selected articles 1975-83*, London: Muhammadi Trust, 1983, pp.87-101.
- «شهید کربلا» / تاریخ تشیع /
- M. M. Bar-Asher A. Kofsky, "A Druze-Nusayri debate in the "Epistles of Wisdom", *Quaderni di Studi Arabi* 17 / 1999, 2000, pp.95-103.
- «مناظره‌ای بین دروزیه و نصیریّه در رساله خرد» / تاریخ تشیع / غلات / نصیریّه /
- M. M. Bar-Asher. *Scripture and exegesis in early Imami Shiism*. Leiden: Brill, 1999, (Islamic Philosophy, Theology and Science: Textes and Studies, 37), 274pp.
- متن مقدس و تفاسیر در تشیع اولیه (کتاب، پایان نامه مؤلف زیر نظر اتان کلبرگ، استاد شیعه‌شناسی در دانشگاه حبرو در فلسطین اشغالی است). برآشر در این کتاب، در شش فصل و یک مقدمه تفاسیر کهن امامی را بررسی کرده است. وی در مقدمه به شکل‌گیری تشیع و معرفی منابع خود و در فصل اول به معرفی تفاسیر، زندگی نامه مفسران، نسخه یا نسخ موجود از تفاسیر آنها پرداخته است. برآشر درباره تفسیر قمی با مقایسه متن چاپی با نسخه خطی، در بخشی باعنوان سانسورهای تفسیر قمی به تفصیل به مطالب محذوف در چاپ اشاره کرده است. این مطالب حاوی نظریات تند وی درباره خلفا و عایشه است. در فصل دوم، که مکتب تفسیری قبل از دوره آل بویه نام دارد، برآشر به بررسی برخی مطالب در متون تفسیری این دوره پرداخته است. فصل سوم الگوهای تفسیری و فصل چهارم مسائل مربوط به امام چون عصمت، مقایسه آن با پیامبر و مفهوم ولایت بررسی شده است. موضع‌گیری شیعه در خصوص بنی‌امیه و چشم انداز تاریخی شیعه به بنی عباس از خلال تفاسیر امامی در فصل پنجم مورد بررسی قرار گرفته است. فصل آخر که قبلاً در مقاله‌ای منتشر شده، درباره دو حدیث غیر متعارف در تفسیر عیاشی و قمی است. در تفسیر قمی روایتی آمده است که براساس آن پیامبر در برخورد با فضایل علی علیه‌السلام به نوعی تردید می‌افتد. در تفسیر عیاشی نیز روایتی در تفسیر سبع سنابل نقل شده که با دیدگاه متداول امامیه درباره امامت هم خوانی ندارد. / تاریخ

- کلیبرگ دربارهٔ عدم اعتقاد امامیه به دوازده امام در ادوار کهن و تغییر نظر دربارهٔ قرآن را با تکیه بر دو حدیث مورد تأکید قرار داده است. حدیث اول متضمن تردید پیامبر دربارهٔ مقام والای علی علیه السلام است (تفسیر القمی، ج ۱ ص ۳۱۶). حدیث دوم در تفسیر عیاشی نقل شده است. در این خبر، تعداد ائمه هفت تن دانسته شده که اولین آنها امام حسین علیه السلام و هفتمین فرزند وی قائم است. در مورد این حدیث ر.ک: الحر العاملی، الفوائد الطوسیة، به کوشش السید مهدی اللاحوردی (قم، ۱۴۰۳ق) ص ۲۹۸ - ۳۰۰. در مورد بحث برآشهر همچنین ر.ک:
- Meir M. Bar-Asher, Scripture and Exegesis in Early Imami Shiism, (Leiden, 1999) pp.224-243.
- Extremist Shiites: the Ghulat sects, by Moosa, M., Syracuse (USA), 1987 [Review] M. Moosa Reviewed by Bar-Asher, M.M. in Bulletin Critique des Annales Islamologiques, 10 / 1993 (1994), pp.83-86 (French)
- مروری بر کتاب غلات شیعه نوشتهٔ متی موسی / تاریخ تشیع / غلات /
- T. M. Aziz, "Popular sovereignty in contemporary Shi'i political thought", Muslim World 86 iii-iv, 1996 pp.273-293.
- «حکومت مردمی در اندیشهٔ سیاسی شیعه» / تاریخ تشیع / ولایت فقیه /
- T. M. Aziz, "Sovereignty in contemporary Shi'i political thought", Islamic University / Al-Jami'a al-Islamiya 1 ii, 1994 pp.27-48.
- «حاکمیت در اندیشهٔ سیاسی شیعه» / تاریخ تشیع / ولایت فقیه /
- سید محمدباقر صدر /
- D. Bredi, "Shi'ism in the Deccan: hypotheses for research", Coslovi Annali della Facolt à di Lingue e Letterature Straniere di C à Foscari 26 iii / Serie Orientale 18, 1987, pp.279-288. (Between the XIV and XVII centuries.)
- «تشیع در دکن: فرضیه‌ای برای تحقیق» / تاریخ تشیع / شبه قاره /
- R.P. Buckley, "Ja'far al-Sadiq as a source of Shi'i traditions", Islamic Quarterly 43 i, 1999, pp.37-58.
- «امام جعفر صادق علیه السلام به عنوان منبعی برای احادیث شیعه» / حدیث شیعه /
- R. P. Buckley, "On the origins of Shi'i Hadith", Muslim World 88 ii, 1998, pp.165-184.
- «نکاتی دربارهٔ ریشه‌های حدیث شیعه» / حدیث شیعه /
- R.P. Buckley, "The early Shiite ghulah", Journal of Semitic Studies 42 ii, 1997, pp.301-325.
- «نخستین غلات شیعه» / تاریخ تشیع / غلات /
- Mehrdad Boroujerdi, Iranian intellectuals and the West: the tormented triumph of nativism, Syracuse (USA): Syracuse University Press, 1996 256pp. Reviewed by Newman, A.J. in British Journal of Middle Eastern Studies, 25 ii (1998), pp.325-327 (English); Reviewed in Encounters (Leicester), 3 i (1997), pp.97-98 (English); Reviewed by Quandt, W.B. in Foreign Affairs, 76 iii (1997), pp.142-143 (English) Reviewed by Keddie, N. R. in Iranian Studies, 32 i (1999), pp.123-124 (English); Reviewed by McLachlan, K. in Journal of Islamic Studies, 11 i (2000), pp.108-110 (English); Reviewed by Milani, Abbas. in Middle East Journal, 52 ii (1998), pp.284-285 (English); Reviewed by Cronin, S. in Middle Eastern Studies, 34 i (1998), pp.203-206 (English).
- روشنفکران ایرانی و غرب: اوج رنج ملیت‌گرایی: این کتاب به فارسی ترجمه شده است. / تاریخ تشیع / غرب /
- Mehrzad Boroujerdi, "The encounter of post-revolutionary thought in Iran with Hegel, Heidegger, and Popper", Cultural transitions in the Middle East, Ed. Serif Mardin, Leiden: Brill, 1994. (Social, Economic and Political Studies of the Middle East, XLVIII) pp.236-259.
- «مواجههٔ تفکر بعد از انقلاب ایران با آرای هایدگر و پوپر» / فلسفه غربی / فرید /
- T. M. Aziz, "Ein islamisches politisches Wirtschaftssystem: die Sicht von Muhammad Baqir as-Sadr", Spektrum Iran 6 iii, 1993, pp.48-65.
- «مسلمانی سیاستمدار: نکاتی دربارهٔ زندگی سید محمد باقر صدر» / تاریخ تشیع / سید محمد باقر صدر /
- T. M. Aziz, "The role of Muhammad Baqir al-Sadr in Shi'i political activism in Iraq from 1958-1980", International Journal of Middle East Studies 25, 1993, pp.207-222.
- «نقش محمد باقر صدر در فعالیت سیاسی شیعه در عراق» / تاریخ تشیع / عراق / سید محمد باقر صدر /
- D. Bredi, "Shiism's political valence in medieval Deccani kingdoms", Islam and Indian regions, Ed. A.L.Dallapiccola & S. Zingel-Av Lallemand Stuttgart: Steiner, 1993, (Beitr äge zur Sdasienforschung, Sdasien-Institut Universitt Heidelberg, 145), pp.137-153.
- «ظرفیت سیاسی تشیع در حکومت‌های میانهٔ دکن» / تاریخ تشیع /

□ N. Calder, "Judicial authority in Imami Shi'i jurisprudence", British Society for Middle Eastern Studies Bulletin 6 ii (1979), pp.104-108.

/ اقتدار قضایی در فقه شیعه / فقه شیعه

□ Chittick, W.C. (Translator), The psalms of Islam: al-sahifat al-kamilat al-Sajjadiyya, London: Muhammadi Trust, 1988 301+259pp. [Arabic text with facing English translation. Arabic title: Al-sahifa al-kamila al-Sajjadiya: ad' iya wa munajat.]

/ ترجمه صحیفه السجادیه / ادعیه / امام سجاد علیه السلام

□ Chittick, W. C. (Translator), Conduct of rule in Islam: instructions to Malik ibn al-Harith al-Ashtar, London: Muhammadi Trust; San Antonio (USA): Zahra Trust, [1981?] [32] + [20]pp. [English & Arabic. Arabic title: Nizam al-hukm fi 'l-Islam: irshadat li-Malik al-Ashtar.]

/ ترجمه عهدنامه امام علی به مالک اشتر که متن این نامه با عنوان «نظام الحکم فی الاسلام: ارشادات لمالک الاشتر» منتشر شده است. /
/ نهج البلاغه / امام علی علیه السلام

□ Chittick, W. C., "A Shadhili presence in Shi'ite Islam", Sophia perennis 1 i (1975) pp.97-100

/ «تاثیر شاذلیه در تشیع» / تاریخ تشیع / ارتباط تشیع و تصوف / شاذلیه

□ L. Clarke, ed and Tr, Shiite Heritage: Essays on Classical and Modern Traditions, Global Publications, Binghamton University, New York 2001.

میراث شیعه: مجموعه مقالاتی درباره سنت‌های کهن و جدید شیعه / تاریخ تشیع / مجموعه مقالات

□ L. Clarke, Early Doctrine of the Shiah according to the Shii Sources (Ph.D. diss., 1995)

عقاید اولیه شیعه بر اساس تعالیم امام جعفر صادق علیه السلام: پایان نامه دکتری مؤلف است که به راهنمایی هرمان. لندوت (J. Landolt) نوشته شده است. / تاریخ تشیع / امام صادق علیه السلام

□ D.S. Crow, The Teaching of Jafar al-Sadiq (M.A. diss., 1980)

تعالیم امام جعفر صادق (علیه السلام)؛ پایان نامه فوق لیسانس مؤلف است که به راهنمایی هرمان لندوت نوشته شده است. / تاریخ تشیع / امام صادق علیه السلام

□ Ali Gheissari, Iranian intellectuals in the twentieth century, Austin: University of Texas Press, 1998 247pp.

Reviewed by Rahnama, Ali. in Critique: Journal for Critical Studies of the Middle East, 15 (1999), pp.121-126 (English)

□ M. Ali Buyukkara, "The schism in the party of Musa al-Kazim and the emergence of the Waqifa", Arabica 47 i, 2000, pp.78-99.

«دسته بندی در میان هواداران امام موسی کاظم علیه السلام و ظهور واقفه» / تاریخ تشیع / واقفه / م. علی بیوکارا، «دو دستگی در شیعیان امام کاظم (ع) و پیدایش فرقه واقفه، ترجمه وحید صفری، علوم حدیث، شماره ۳۰ (زمستان ۱۳۸۲)، ص ۱۶۴ - ۱۹۵.

□ M. Ali Buyukkara, "Ali al-Rida's alleged link with the Ma'ruf al-Karkhi and some famous poets", Islamic Quarterly 42 iii, 1998, pp.208-217.

/ «تعلیق ادعایی معروف کرخی به امام علی بن موسی الرضا علیه السلام و برخی از اشعار مشهور در این باب» / تاریخ تشیع / تصوف و

□ N. Calder, "Accommodation and revolution in Imami Shi'i jurisprudence: Khumayni and the classical tradition", Islamic law and legal theory, 1996, (The International Library of Essays in Law & Legal Theory: Legal Cultures, 7), pp.585-602. [Article originally published in 1982.]

/ تطابق و انقلاب در فقه شیعه: «امام خمینی و سنت کلاسیک شیعه» / ولایت فقیه

□ N. Calder, "Doubt and prerogative: the emergence of an Imami Shi'i theory of Ijtihad", Studia Islamica 70, 1989, pp.57-78.

«شک و حق انحصاری: ظهور تئوری شیعی اجتهاد» / فقه شیعه / اخباری گری / اصولی گری / بحرانی، شیخ یوسف

□ N. Calder, "Legitimacy and accommodation in Safavid Iran: the juristic theory of Muhammad Baqir al-Sabzavari (d. 1090/1679)", Iran 25, 1987, pp.91-105.

«مشروعیت و همسازی در ایران عصر صفویه: تئوری عدالت در نظر محمد باقر سبزواری (متوفی ۱۰۹۰ ق / ۱۶۲۹ م)» / ولایت فقیه / فقه شیعه

□ N. Calder, "The significance of the term imam in early Islamic jurisprudence", Geschichte der Arabisch-Islamischen Wissenschaften / Majallat Tarikh al-'Ulum al-'Arabiya wa 'l-Islamiya 1, 1984, pp.253-264.

/ اهمیت اصطلاح امام در فقه اسلامی اولیه / کلام / امامت

□ N. Calder, "Khums in Imami Shi'i jurisprudence, from the tenth to the sixteenth century A.D.", Bulletin of the School of Oriental and African Studies 45, 1982, pp.39-47.

«خمس در فقه امامیه از قرن دهم تا شانزده میلادی» / فقه شیعه /

- J. R. I. Cole, *Roots of North Indian Shi'ism in Iran and Iraq: religion and state in Awadh, 1722-1859*, Berkeley: University of California Press, 1988, (Comparative Studies on Muslim Societies, 6), 327pp.
- ریشه‌های تشیع شمال هند در ایران و عراق: دین و حکومت در اوده/ تاریخ تشیع / شبه‌قاره/
- J. R. I. Cole, "Rival empires of trade and Imami Shi'ism in Eastern Arabia, 1300 - 1800", *International Journal of Middle East Studies* 19, 1987, pp.177-204.
- «امپراتوری‌های رقیب و تشیع امامیه در شرق عربستان»/ تاریخ تشیع / شیخیه/
- J. R. I. Cole, "Indian money' and the Shi'i shrine cities of Iraq, 1786-1850", *Middle Eastern Studies* 22, 1986, pp.461-480.
- «پول هندی و مراقد مقدس شیعی در عراق»/ تاریخ تشیع/
- J. R. I. Cole, "Shi'i clerics in Iraq and Iran, 1722-1780: the Akhbari-Usuli conflict reconsidered", *Iranian Studies* 18 i, 1985, pp.3-34.
- «علمای شیعه در عراق و نجف سالهای ۱۷۲۲ تا ۱۷۸۰: منازعات اخباری و اصولی»/ تاریخ تشیع / اخباری‌گری / اصولی‌گری/
- L. Lewisohn, "The limits of the sacred: the epistemology of 'Abd al-Karim Soroush", *Islam and modernity: Muslim intellectuals respond*. Ed. John Cooper, R.L.Nettler, Mohamed Mahmoud London: Tauris, 1998, pp.38-56.
- «محدودیت‌های امر قدسی: معرفت‌شناسی اندیشه‌های عبدالکریم سروش»/ عبدالکریم سروش / روشنفکری در ایران/
- John Cooper, "From al-Tusi to the School of Isfahan", *History of Islamic philosophy*, Ed. Seyyed Hossein Nasr & O.Leaman London: Routledge, 1996, (Routledge History of World Philosophies, I), pp. 585-596.
- «از شیخ طوسی تا مکتب اصفهان»/ شیخ طوسی / تاریخ تشیع / صفویه / ملاصدرا/
- John Cooper, "The role of the 'Atabat in the history of nineteenth century Shi'i jurisprudence", *Islamic University / Al-Jami'a al-Islamiya* 2 ii, 1995, pp.7-18.
- «نقش عتبات در تشیع قرن نوزدهم»/ تاریخ تشیع / علمای شیعه/
- J.Cooper (translated and edited)", *Allama al-Hilli on the imamate and ijihad*", *Authority and political culture in Shi'ism*, Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988, pp.240-249.
- Reviewed by Moghadam, V.[M.] in *International Journal of Middle East Studies*, 31 iii (1999), pp.480-482 (English)
- Reviewed by Tavakoli-Targhi, Mohamad. in *International Journal of Middle East Studies*, 32 iv (2000), pp.565-571 (English)
- Reviewed by Boroujerdi, Mehrzad. in *Journal of Iranian Research and Analysis*, 16 i (2000), pp.135-136 (English)
- Reviewed by Wahab,Shaista. in *MELA Notes*, 67-68 (1998-99), pp.36-37 (English). Also online at www.lib.umich.edu/libhome/Area.Programs/Near.East/MELANotesIntro.html
- Reviewed by Rajaei,Farhang. in *Middle East Journal*, 53 i (1999), pp.126-127 (English)
- Reviewed by Nabavi,Negin. in *Middle East Studies Association Bulletin*, 33 ii (1999), pp.268-269 (English)
- Reviewed by Ansari,A.M. in *Middle Eastern Studies*, 36 iii (2000), pp.261-265 (English).
- روشنفکران ایرانی در قرن بیستم/ روشنفکری و تشیع/ تاریخ تشیع /
- J. R. I. Cole, "New perspectives on Sayyid Jamal al-Din al-Afghani in Egypt", *Iran and beyond: essays in Middle Eastern history in honor of Nikki R.Keddie*. Ed. R.Matthee & B.Baron Costa Mesa: Mazda, 2000, pp.13-34.
- «نکاتی جدید درباره سید جمال الدین افغانی در مصر»/ تاریخ تشیع/
- J. R. I. Cole, "Individualism and the spiritual path in Shaykh Ahmad al-Ahsha'i", *Occasional Papers in Shaykhi, Babi and Baha'i Studies* 1 iv, 1997 Online at <http://h-net2.msu.edu/~bahai/bhpapers.htm>
- «طریق فردگرایی و روحانی در اندیشه شیخ احمد احسائی»/ تاریخ تشیع/ غلات / شیخیه/. شیخ احمد بن زین الدین بن ابراهیم احسائی (متوفی ۱۲۴۱ ق) عالم شیعی از عشیره بنی‌خالد، که به هورقلیا، معراج جسمانی پیامبر، غلو در حق ائمه و اعتقاد به تفویض امور به آنها و رکن رابع اعتقاد دارند. شاگرد مشهور وی، سید کاظم رشتی (متوفی ۱۲۵۹ ق)، نیز در تبیین آرای احسائی کتاب‌های متعددی نگاشته است. برای گزارشی جامع و مفید درباره احسائی بنگرید به: محمد رضا انصاری قمی، «دو رساله در عقیده شیخ احمد احسائی»، معارف، دوره نوزدهم، شماره دوم (مرداد - آبان، ۱۳۸۱)، ص ۴۹ - ۵۹؛ الشیخیه نشأتها و تطورها و مصادر دراستها؛ سیره الشیخ احمد الاحسائی (بغداد: مطبعة المعارف، ۱۹۵۷ م).
- J. R. I. Cole, "The world as text: cosmologies of Shaykh Ahmad al-Ahsha'i", *Studia Islamica* 80, 1994, pp.145-163.
- «جهان به مثابه متن: جهان‌شناسی شیخ احمد احسائی»/ شیخیه/ غلات/

- D. M. Donaldson, "Temporary marriage in Islam"
Moslem World 26 (1936), pp.358-364.
«ازدواج موقت در اسلام»
- D. M. Donaldson, "Significant Mihrabs in the Haram at Mashhad", Ars islamica 2 (1935), pp.118-127.
«محراب‌های مهم در حرم مشهد»
- D. M. Donaldson, "Modern Persian law", Moslem World 24 (1934), pp.341-349.
فقه نوین ایران
- D. M. Donaldson, "The Shiah doctrine of the Imamate", Moslem World 21 (1931), pp.14-23.
«عقیده شیعه در باب امامت»
- D. M. Donaldson, "Salman the Persian", Moslem World 19 (1929), pp.338-352.
«سلمان نزد ایرانیان»
- D. M. Donaldson, "The shrine colleges of Meshed", Moslem World 16 (1926), pp.72-78.
«حوزه‌های علمیه مشهد»
- J. Eliash, The Ithna 'Ashari-Shi'i juristic theory of political and legal authority, Aldershot: Dartmouth, 1996, (The International Library of Essays in Law & Legal Theory: Legal Cultures, 7), pp.471-484. [Article originally published in 1969.]
تئوری شیعی امامیه درباره عدالت سیاسی و اقتدار فقهی
- J. Eliash, "Misconceptions regarding the juridical status of the Iranian ulama", International Journal of Middle East Studies 10 i (1979), pp.9-25.
«سوء تفاهماتی درباره جایگاه فقهی علمای ایرانی»
- J. Eliash, "On the genesis and development of the Twelver-Shi'i three-tenet Shahadah", Der Islam 47 (1971), pp.265-272.
«درباره پیدایش و تکامل شهادت ثلاثه در تشیع»
- J. Eliash, "The Ithna 'ashari-Shi'i juristic theory of political and legal authority", Proc. 27th Int. Cong. Or. 1967 (1971), pp.250-252.
«تئوری عدالت سیاسی و اقتدار فقهی در تشیع دوازده امامی»
- J. Eliash, "The Ithna 'ashari-Shi'i juristic theory of political and legal authority", Studia Islamica 29 (1969), pp.17-30.
«تئوری عدالت سیاسی و اقتدار فقهی در تشیع دوازده امامی»
- «ترجمه آرای علامه حلی درباره امامت و اجتهاد/ علامه حلی/ اجتهاد در شیعه»
- R. Avens, "Corbin's interpretation of imamology and Sufism", Hamdard Islamicus 11 ii, 1988, pp.67-79.
«تفسیر کرین از امام‌شناسی و تصوف» / تاریخ تشیع / تشیع از نگاه‌خاورشناسان / کرین/
- H. Corbin, "Une grande figure du shi'isme iranien Mir Damad", Orientalia Romana 1, 1958, pp.23-49.
«شخصیتی برجسته در شیعیان ایران: میرداماد» / تاریخ تشیع / صفویه / میرداماد/
- H. Corbin, "Confessions extatiques de Mir Damad, matre de thologie à Ispahan (ob. 1041/1631-1632)", Mlanges L. Massignon 1, 1956, pp.331-378.
«اعتقاد نامه کلامی از میر داماد، متاله اصفهانی (متوفی ۱۰۴۱ق/ ۱۶۳۱-۱۶۳۲م)» / تاریخ تشیع / صفویه / میرداماد/
- H. Corban, "Sayyed Haydar Amoli (VIII siecle) theologien sh'ite du soufisme", Melanges H. Masse , 1963, pp.72-101.
«سید حیدر آملی (متوفی قرن هشتم هجری)، متکلم و صوفی شیعی». هانری کرین، «سید حیدر آملی (سده هشتم): متاله شیعی عالم تصوف»، ترجمه عبدالحمید روح بخشان، معارف، دوره پانزدهم، شماره ۳ [آذر - اسفند (۱۳۸۱)، ص ۶۱ - ۸۷. / تاریخ تشیع / سید حیدر آملی /
- Selim Deringil, "The struggle against Shiism in Hamidian Iraq: a study in Ottoman counter-propaganda", Welt des Islams 30, 1990, pp.45-62.
«مبارزه بر ضد شیعیان در همدان عراق: بررسی در سیاست ضد تبلیغی عثمانی» / تاریخ تشیع / عراق /
- Dwight M. Donalson, The Shiite Religion: A History of Islam in Persia and Irak (London, 1933)
دین شیعه: تاریخ اسلام در ایران و عراق
- D. M. Donaldson, "The Shiah doctrine of the Imamate", Islamic law and legal theory. Aldershot: Dartmouth, 1996, (The International Library of Essays in Law & Legal Theory: Legal Cultures, 7), pp.461-470. [Article originally published in 1931.]
«عقیده شیعه در باب امامت» / تاریخ شیعه / امامت / نویسنده این مقالات، دوایت دونالدسن، از مبلغان مسیحی است که چندین سال در مشهد اقامت داشته است. وی کتاب عمومی نیز در تاریخ تشیع نگاشته است که به عربی نیز ترجمه شده است. این کتاب علی‌رغم قدمت زیاد هنوز مورد استناد محققان است.

ابوطالب صارمی نیز این کتاب را ترجمه کرده و انتشارات امیر کبیر آن را در سلسله مجموعه اندیشه و اجتماع به چاپ رسانده است. دربارهٔ مرحوم عنایت همچنین بنگرید به:

Ahmad Ashraf, "Hamid Enayat (1932-1982)", Iranian Studies 16, 1983 pp.91-94.

□ W. Ende, "From revolt to resignation: the life of Shaykh Muhsin Sharara", Humanism, culture, and language in the Near East. Studies in honor of Georg Krotkoff, Ed. Asma Afsaruddin & A.H.M.Zahniser Winona Lake: Eisenbrauns, 1997, pp.61-70. [Lebanese Shi'i 'alim (d.1949) & his proposals to reform religious education in Najaf.]

«از شورش تا استعفا: زندگی شیخ محسن شراره» (متوفی ۱۹۴۹)

□ W. Ende, "The nakhawila, a Shiite community in Medina past and present", Welt des Islams 37 iii, 1997, pp.263-348. [Mainly historical.]

«نخاوله: جامعه شیعه در مدینه در گذشته و حال»، (مجموعه مقالات ورژر انده درباره جامعه شیعیان عربستان که به نخاوله مشهورند که حجت الاسلام رسول جعفریان به فارسی ترجمه کرده است)

□ W. Ende, "Der schiitische Islam", Der Islam in der Gegenwart. Vierte, neuarbeitete & erweiterte Aufl., Hrsg. W. Ende, U. Steinbach, unter redaktioneller Mitarbeit von G. Krger Munich: Beck, 1996, pp.70-89; 817-818; 899-900.

«اسلام شیعی»

□ W. Ende, "Sunni polemical writings on the Shi'a and the Iranian revolution", The Iranian revolution and the Muslim world. Ed. D. Menashri Boulder: Westview Press, 1990, pp.219-232.

«مجادلات سیاسی اهل سنت بر ضد تشیع و انقلاب ایران»

□ Law of desire: temporary marriage in Iran, by Haeri, Shahla, London, 1989 [Review] by W. Ende, Shahla Haeri Reviewed in Bibliotheca Orientalis, 50 iii-iv (1993), 528 (English)

فقه خواسته‌ها: ازدواج موقت در ایران (بررسی کتاب)

□ W. Ende, "Der schiitische Islam als politische Kraft", Iranzamin 1 iii-iv, 1981, pp.21-35.

«اسلام شیعی و منازعات سیاسی»

□ W. Ende, "Iraq in World War I: the Turks, the Germans and the Shi'ite mujtahids' call for jihad", Proceedings of the Ninth Congress of the Union Européenne des Arabisants et Islamisants, Amsterdam, 1978. Ed. R. Peters Leiden: Brill,

□ J. Eliash, "The Shi'ite Qur'an. A reconsideration of Goldziher's interpretation", Arabica 16 (1969), pp.15-24.

«قرآن شیعی، بازنگری از تفسیر گلدتسیهر». یکی از مسائل بحث‌انگیز و مورد توجه خاورشناسان بحث تحریف قرآن و مسئله انتساب آن به شیعیان است. گلدتسیهر به تفصیل از این موضوع در مذاهب التفسیر الاسلامی (ص ۳۰۱، ۳۰۶-۳۰۷) سخن گفته است. مقاله الیاش در حقیقت نقد بر دیدگاه‌های گلدتسیهر است. الیاش می‌نویسد: استنتاج‌های گلدتسیهر (درباره دیدگاه شیعه در اعتقادیه تحریف قرآن) را محققان بدون چون و چرا نایید کرده‌اند (تا زمان نگارش مقاله وی در ۱۹۶۹م) خلاصه سخنان گلدتسیهر این است: الف) شیعیان معتقدند که مصحف عثمانی، قرآن وحی شده بر پیامبر نیست و آیات و سوره‌های بسیاری که در تکریم علی (ع) و خاندان وی و تصریح به وصایت ایشان و خاندانش بوده، در جریان تدوین قرآن توسط عثمان حذف شده و برخی آیات تغییر داده شده است. دو سوره از این سوره‌های حذف شده، سوره‌النورین با ۴۱ آیه و سوره‌الولایة با هفت آیه است. ب) علی (ع) متن کامل و نسخه موثقی از قرآن در اختیار داشته که از مصحف عثمانی حجیم‌تر بوده است. این قرآن حاوی نکاتی توضیحی بوده که علی (ع) آنها را از پیامبر اخذ کرده است. این نسخه، «مصحف فاطمه» نام داشته و پیامبر در هنگام وفات خود آن را به فاطمه داده است. این نسخه را علی (ع) و امامان پس از وی نزد خود (مخفیانه) نگه داری کرده‌اند. با غیبت امام دوازدهم این نسخه ناپدید شده است. ج) با غیبت امام دوازدهم، شیعیان روایت مصحف عثمانی را تا ظهور امام غایب پذیرفتند (ص ۱۵-۱۶). الیاش در ادامه به دیدگاه‌های شیخ مفید، صدوق و بنونویخت اشاره کرده است (برای سخنان گلدتسیهر در متن آلمانی کتاب گرایش‌ها در تفسیر اسلامی و کتاب دیگر وی دربارهٔ فرق اسلامی بنگرید به:

I. Goldziher, Die Richtungen der Islamischen Koranaslegung, Leiden (1925), pp.270-76; idem, Vorlesungen über den Islam, Heidelberg 1910, pp.201-78.

□ Hamid Enayat, "Iran: Khumayni's concept of the 'guardianship of the juriconsult'", Islam in the political process. Ed. J.P. Piscatori Cambridge: Cambridge University Press, 1983 pp.160-180.

حمید عنایت، «مفهوم نظریه ولایت فقیه از دیدگاه امام خمینی، ترجمه سعیدمحبی»، کیان، شماره ۳۴ (دی و بهمن ۷۵)، ص ۲-۱۳.

□ Hamid Enayat, Modern Islamic political thought: the response of the Shi'i and Sunni Muslims to the twentieth century, London: Macmillan; Austin: University of Texas Press, 1982 225pp.

حمید عنایت، اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاهی (تهران: انتشارات خوارزمی، چاپ سوم ۱۳۷۲). همچنین

□ A.A.A.Fayzee", The creed of Ibn Babawayh", Journal of the University of Bombay, N.S. 12 ii (1943) pp.70-86.

ترجمه «بخشی از اعتقادات شیخ صدوق». آصف بن علی اصغر فیضی متن کامل اعتقادات شیخ صدوق را با همین عنوان به انگلیسی ترجمه کرده است. همین ترجمه چند سال پیش در ایران تجدید چاپ شد.

□ A.A.A.Fayzee", Notes on Mut'a or temporary marriage in Islam", Daupota, U. M. and Fyzee, A. A. A., Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society N.S. 8 (1932) pp.79-92.

«نکاتی درباره ازدواج موقت»

□ A.A.A.Fayzee, A Shiite Creed, London: Oxford University 1942.

ترجمه اعتقادات شیخ صدوق به انگلیسی

□ Inevitable doubt, by Gleave, Robert, Leiden, 2000 [Review] L. Clarke Reviewed by Clarke, L. in Journal of Islamic Studies, 12 ii (2001), pp.198-203 (English)

شک همیشگی (مروری بر کتاب رابرت گلیو درباره محدث بحرانی)
□ R. Gleave, Inevitable doubt: two theories of Shi'i jurisprudence, Leiden: Brill, 2000, (Studies in Islamic Law and Society, 12), 263pp.

شک همیشگی: دو تئوری در فقه شیعه

□ R. Gleave, "Marrying Fatimid women: legal theory and substantive law in Shi'i jurisprudence", Islamic Law and Society 6 i, 1999, pp.38-68. [Akhbari & Usuli rulings on the legality of one man marrying two women descended from the daughter of the Prophet.]

«ازدواج با زنان فاطمی: تئوری فقهی و فقه ذاتی در فقه شیعه»
(درباره قواعد اصولی و اخباری درباره مشروعیت ازدواج به دو زن علوی)

□ Islamic legal orthodoxy, by Stewart, Devin J., Salt Lake City, 1998 [Review] Robert Gleave Reviewed by Gleave, Robert. in Islamic Law and Society, 7 i (2000), pp.102-104 (English)

راست اندیشی اسلامی (مروری بر کتاب دون استوارت)

□ R. Gleave, "Shi'ite exegesis and the interpretation of Qur'an 4:24", University Lectures in Islamic Studies 2, 1998, pp.79-112.

«تفاسیر شیعی و تفسیر آیه ۲۴ سوره نساء»

□ R. Gleave, "Akhbari Shi'i usul al-fiqh and the juristic theory of Yusuf b. Ahmad al-Bahrani", Islamic law: theory and practice. Ed. R. Gleave & E. Kermeli London: Tauris, 1997, pp.24-45.

1981, (Publications of Netherlands Inst. Cairo, 4), pp.57-71.

«عراق در جنگ جهانی اول: ترکان، آلمانی‌ها و دعوت به جهاد مجتهدان شیعی»

□ W. Ende, "Eine schiitische Kontroverse ber naql al-gana'iz", XX. Deutscher Orientalistentag ... 1977 in Erlangen: Vorträge. Hrsg. W. Voigt Wiesbaden: Steiner, 1980, (Zeitschrift der Deutschen Morgenländischen Gesellschaft: Supplement IV) pp.217-218.

□ W. Ende, "Ehe auf Zeit (mut'a) in der inner-islamischen Diskussion der Gegenwart", Welt des Islams NS 20 (1980), pp.1-43

□ W. Ende, "The flagellations of Muharram and the Shi'ite 'Ulama", Der Islam 55 (1978), pp.19-36

ورنر انده، «اختلاف نظر علما درباره برخی از جنبه‌های سوگواری محرم» (نگاه کتاب‌شناسانه)، ترجمه جعفر جعفریان، آیین پژوهش (بهمن - اسفند ۱۳۸۲)، ص ۳۳ - ۴۲.

□ Israel Friedlaender", Abdallah b. Saba, der Begründer der Si'a, und sein jüdischer Ursprung", Zeitschrift für 24 (1910) pp.1-46.

«عبدالله بن سبا: بنیانگذار شیعه». برای رد این ادعای جعلی درباره شکل‌گیری شیعه بنگرید به سید مرتضی عسکری، عبدالله سبا، و دیگر افسانه‌های تاریخی. هرچند در سال‌های اخیر نقدهایی نیز بر دیدگاه آقای عسکری نوشته شده است. از جمله می‌توان به کتاب عبدالله بن سبا الحقیقة المجهولة تألیف محمدعلی المعلم (قم: دار الهادی / ۱۴۲۰) اشاره کرد.

□ Israel Friedlaender", Abdallah b. Saba, der Begründer der Si'a, und sein jüdischer Ursprung", Zeitschrift für Assyriologie und Verwandte Gebiete 23 (1909) pp.296-327.

«عبدالله بن سبا: بنیانگذار شیعه»

□ Israel Friedlaender, "The heterodoxies of the Shiites in the presentation of Ibn Hazm", Journal of the American Oriental Society 29 (1908) pp.1-183.

«گروه‌های منحرف شیعیان در نگاه ابن حزم»

□ Israel Friedlaender, "The heterodoxies of the Shiites in the presentation of Ibn Hazm", Journal of the American Oriental Society 28 (1907) pp.1-80.

«گروه‌های منحرف شیعیان در نگاه ابن حزم»

□ A.A.A.Fayzee, Shi'i legal theories, Law in the Middle East, 1, 1955 pp.113-131.

«تئوری‌های شیعی»

1974) 1976 pp.189-207.

«نظریه مشروطیت در ادبیات ایرانی قبل از انقلاب ۱۹۰۶»

□ Abdul-Hadi Hairi, "Research facilities in Qum, Iran.

[Library of Ayatullah Mar'ashi-i Najafi.], International Journal of Middle East Studies 4 (1973) pp.366-367.

مراکز تحقیقاتی در قم (معرفی از کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی)

□ Abdul-Hadi Hairi, "Nasir al-Din Tusi. His alleged role in the fall of Baghdad", Ve Congres International d' Arabisants

et d' Islamisants. Actes. Ve Congres International

d' Arabisants et d' Islamisants. Actes. [1970?] pp.255-266.

«خواجہ نصیر الدین طوسی و نقش ادعایی وی در سقوط بغداد»

□ Abdul-Hadi Hairi, Shiism And Constitutionism in Iran:

A Study of The Role Played by The Persian residents of Iraq in Iranian Politics, Leiden: E. J. Brill 1977.

این کتاب، پایان نامه مرحوم عبدالهادی حائری است که خود آن

مرحوم با کم و کاستی هایی با عنوان تشیع و مشروطیت در ایران و نقش

ایرانیان مقیم عراق (تهران: امیر کبیر ۱۳۶۳، چاپ دوم ۱۳۶۴، چاپ سوم

۱۳۸۱) به فارسی ترجمه کرده است. مرحوم حائری در آغاز کتاب (ص ۹ -

۱۰) مشخصات کتاب شناسی مقالاتی را که از پایان نامه خود در نشست های

بین المللی ارائه کرده، آورده است. مناسفانه از آنجایی که مبنای این

کتاب شناسی ایندکس اسلامیکوس است و این مرجع تنها در سالیان اخیر

به درج مقالات نشست ها اقدام کرده، لازم است برای دیدن مشخصات این

آثار به کتاب مرحوم حائری رجوع شود.

□ H. Halm, Shi'a Islam: from religion to revolution, Allison

(Translator) Brown Princeton: Wiener, 1997, 176pp. [Tr.

of Der schiitische Islam, Munich 1994.]

اسلام شیعی: از دین تا انقلاب

□ H. Halm, Shia Islam, by Halm, H., Princeton, 1997

[Review] Reviewed by Chehabi, H.E. in Al-Abhath, 47

(1999), pp.103-105 (English)

مروری بر کتاب اسلام شیعی. گزارش مفصلی از این کتاب را شهرام

تقی زاده انصاری در کتاب ماه دین، (شماره ۷۴ - ۷۵، آذر - دی ۱۳۸۲،

ص ۷۴ - ۷۸) آورده است. همچنین گفتنی است که متن این کتاب را

واحد ترجمه آستان قدس رضوی به فارسی ترجمه کرده، اما ظاهراً به دلیل

محتوای کتاب از اندیشه چاپ آن منصرف شده است.

□ H. Halm, Chiisme, Paris, 1995 [Review] C. Le Borgne

Reviewed by Le Borgne, C. in Dfense Nationale, 52 v

(1996), pp.194-196 (French)

ترجمه فرانسوی اسلام شیعی

□ H. Halm, Le Chiisme (Translator) H. Hougue Paris:

Presses Universitaires de France, 1995, 276pp. [Tr. of Die

«اصول فقه اخباریان و عدالت اجتماعی نزد یوسف بن احمد بحرانی»

□ R. Gleave, "The Akhbari-Usuli dispute in Tabaqat

literature: an analysis of the biographies of Yusuf

al-Bahrani and Muhammad Baqir al-Bihbihani", Jusur 10,

1994, pp.79-109.

«نزاع اخباری - اصولی در کتب طبقات: تحلیلی از شرح حال های

یوسف بحرانی و محمد باقر بهبهانی»

□ R. Gleave, "The ijaza from Yusuf al-Bahrani

(d.1186/1772) to Muhammad Mahdi Bahr al-'Ulum

(d.1212/1797-8)", Iran 32, 1994, pp.115-123.

«اجازه ای از یوسف بحرانی (متوفی ۱۱۸۶ق / ۱۷۷۲م) به محمد

مهدی بحر العلوم (متوفی ۱۲۱۲ق / ۱۷۹۷ - ۹۸م)»

□ Abdul-Hadi Hairi, "Reflections on the Shi'i responses to

missionary thought and activities in the Safavid period",

Etudes safavides. Sous la dir. de J.Calmard Paris &

Tehran: Institut Francais de Recherche en Iran, 1993,

(Bibliotheque Iranienne, 39) pp.151-164.

«تأملاتی درباره پاسخ های عالمان شیعه به تفکر تبشیری مسیحیت

در دوره صفویه». برای گزارشی از این مقاله بنگرید به عباس میلانی،

تجدد و تجدد ستیزی با عنوان حلقه صفویه.

□ Abdul-Hadi Hairi, "The legitimacy of the early Qajar

rule as viewed by the Shi'i religious leaders", Middle

Eastern Studies, 24, 1988 pp.271-286.

«مشروعیت نخستین سلطان قاجار از منظر عالمان شیعی».

□ Abdul-Hadi Hairi, "The responses of Libyans and

Iranians to imperialism as reflected in two

documents", Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen

Gesellschaft, 130 (1980) pp.372-392.

«وحدت کلمه ایرانیان و لیبیاییها در یک مبارزه پیگیر بر ضد

امپریالیسم»

□ Abdul-Hadi Hairi, "Shaykh Fazl Allah Nuri's refutation

of the idea of constitutionalism", Middle East Studies, 13

(1977) pp.327-339.

«شیخ فضل الله نوری و رد نظریه مشروطیت»

Abdul-Hadi Hairi, "Why did the 'ulama participate

in the Persian constitutional revolution of 1905-1909?", Welt

des Islams, 17 (1976-7) pp.127-154.

«چرا علمای شیعه در مشروطیت ایران شرکت کردند؟»

□ Abdul-Hadi Hairi, "The idea of constitutionalism in

Persian literature prior to the 1906 revolution", Akten VII.

Kong. Arabistik (Gottingen 1974) Arabistik (Gottingen

- [آیان (۱۳۶۵). ص ۱۳ - ۱۶].
- Jasim M. Hussain, "The role of the Imamite wikala with special reference to the role of the first safir", Hamdard Islamicus, 5 iv, 1982, pp.25-52.
- «نقش وکلای ائمه با توجه خاص به نقش نخستین سفیر در عصر غیبت صغری»
- Jasim M. Hussain, "The effect of the complete occultation on the position of the Imamite fuqaha", Alserat, 6 i, 1980, pp.53-56.
- «تأثیر غیبت کبری بر جایگاه فقهای امامی»
- Jasim M. Hussain, "The role of tradition(s) in the occultation of the Twelfth Imam", Alserat, 6 ii (1980), pp.11-19; 6 iii-iv, 1980, p.42-52.
- «نقش احادیث در غیبت امام دوازدهم»
- Jasim M. Hussain, The Occultation of The Twelfth Imam, A Historical Background, Tehran, 1982.
- غیبت دوازدهمین امام شیعیان، بررسی دربارهٔ پیش زمینه‌های تاریخ غیبت. جاسم حسین، تاریخ سیاسی غیبت امام دوازدهم، ترجمه سید محمد تقی آیت اللهی (تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۷ش).
- مقالات پیش گفتهٔ جاسم حسین در حقیقت فصول همین کتاب وی است.
- Mujahid Husayn (Translator), "A discussion concerning the Mahdi ('a), by Baqir al-Sadr, Muhammad", Al-Tawhid 14 i, 1997 pp.13-40.
- بحثی دربارهٔ امام مهدی، برگرفته از کتاب تاریخ غیبت الصغری شهید سید محمدباقر صدر
- Mujahid Husayn (Translator), "The causes responsible for materialist tendencies in the West. Part 4", al-Tawhid, 13 i, 1996 pp.127-146.
- «علل گرایش به مادگرایی در غرب»، ترجمهٔ بخشی از کتاب شهید مطهری
- Mujahid Husayn (Translator), "The theories of government in Shi'i fiqh" Part II, by Kadiwar, Muhsin, Hikmat (Tehran), I iv, 1996 pp.413-443.
- «نظریهٔ دولت در فقه شیعه»، ترجمهٔ مقالهٔ محسن کدیور. آقای کدیور نخستین بار در فصلنامهٔ راهبرد در مقاله‌ای با عنوان «نظریهٔ دولت در فقه شیعه»، گزارشی از آرای فقهای شیعه دربارهٔ ولایت فقیه مطرح کردند و بعدها این مطلب را به تفصیل در کتابی که نشر نی منتشر کرد بررسی کردند. ادامهٔ آن مباحث در هفته‌نامهٔ راه نو منتشر شد که بعدها در کتاب حکومت ولایی توسط نشر نی به چاپ رسید.
- Mujahid Husayn (Translator), "Theories of government in Shi'i fiqh, by Kadiwar, Muhsin", Hikmat, I iii, 1996
- Schia, Darmstadt, 1988.]
- مروری بر ترجمهٔ فرانسوی اسلام شیعی
- H. Halm, "Das Scufzen der Betrbtn: die Schiiten", Die Welten des Islam: neunundzwanzig Vorschläge, das Unvertraute zu verstehen. Hrsg. G.Rotter Frankfurt a. M.: Fischer Taschenbuch Verlag, 1993, pp.39-45.
- H. Halm, Shiism, Edinburgh, 1991 [Review] Reviewed by Morgan, D.O. in Bulletin of the School of Oriental and African Studies, 56 ii (1993), p.431 (English)
- مروری بر ترجمهٔ انگلیسی کتاب اسلام شیعی
- H. Halm, Schia, Darmstadt, 1988 [Review] Reviewed by Eisenstein, H. in Wiener Zeitschrift fr die Kunde des Morgenlandes, 83 (1993), pp.309-312 (German)
- مروری بر کتاب اسلام شیعی (متن آلمانی)
- H. Halm, Die islamische Gnosis: die extreme Schia und die 'Alawiten, Zrich: Artemis, 1982, 406pp.
- غلات شیعه: سنت غلو و علویان. این اثر با عنوان الغنوسیه فی الاسلام به عربی ترجمه شده است.
- H. Halm, "Das 'Buch der Schatten'. Die Mufaddal-Tradition der Gulat und die Ursprunge des Nusairiertums", Der Islam 58 (1981), pp.15-86
- مفضل بن عمر جعفی و جایگاه وی در سنت نصیری»
- H. Halm, "Buch der Tradition. Die Mufaddal-Tradition der Gulat und die Ursprngne des Nusairiertums", Der Islam 55 (1978), pp.219-266
- «جایگاه مفضل بن عمر در سنت غلات و شکل‌گیری نصیری»
- K. Hjortshoj, "Shi'i identity and the significance of Muharram in Lucknow", India Shi'ism, resistance, and revolution. Ed. M.Kramer Boulder: Westview; London: Mansell, 1987, pp.289-309.
- «هویت شیعه و اهمیت محرم در لکنهو»
- M. G. S. Hodgson, "How did the early Sh'a become sectarian?", Journal of the American Oriental Society 75 (1955), pp.1-13.
- «چگونه شیعیان فرقه شدند»
- A. Hourani, "From Jabal 'Amil to Persia", Bulletin of the School of Oriental and African Studies 49, 1986, pp.133-140.
- «از جبل عامل به ایران» (این مقاله را مرحوم مرتضی اسعدی با این مشخصات به فارسی ترجمه کرده است: آلبرت حورانی، «مهاجرت علمای شیعه از جبل عامل به ایران»، کیهان فرهنگی، سال سوم، شماره ۸

- Muhammad Jawad Maghniyyah, *Al-Tawhid* 7 i, 1989 pp.119-129.
ترجمه بخش ارث از کتاب الفقه علی مذاهب الخمسة محمد جواد مغنیه
- Mujahid Husayn (Translator), "Zawahir al-Qur'an: the authority of the Book's literal meanings, Khu'i, Abu al-Qasim al-Musawi", *al-Al-Tawhid* 7 i, 1989 pp.15-31.
ترجمه بخشی از کتاب البيان آیت الله سيد ابوالقاسم خوئی درباره حجیت ظواهر قرآن
- Mujahid Husayn (Translator), "Marriage, according to five schools of Islamic fiqh", *Al-Tawhid* 4 i, 1986 pp.49-73.
ترجمه بخش نکاح از کتاب الفقه علی مذاهب الخمسة نوشته محمد جواد مغنیه
- Rasul Ja'fariyan, "Iran and Shi'ism", *Al-Tawhid*, 14 ii, 1997 pp.138-157.
«ایران و تشیع». این مقاله و دیگر نوشته‌های فارسی آقای رسول جعفریان درباره تشیع در ایران، در کتاب تاریخ تشیع در ایران (قم: انتشارات انصاریان) درسه جلد منتشر شده است. همچنین برخی از این مقالات در یک مجلد به نام تاریخ تشیع در ایران توسط انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی قم منتشر شده است. همین متن را انتشارات آستان قدس رضوی به عربی نیز ترجمه کرده است.
- Rasul Ja'fariyan, "Shi'ism and its types during the early centuries", *Al-Tawhid* 14 iii, 1997 pp.155-176.
«تشیع و گونه‌های مختلف آن در قرون اولیه» (بخش اول)
- Rasul Ja'fariyan, "Shi'ism and its types during the early centuries. Part 2", *Al-Tawhid*, 14 iv, 1997 pp.150-172.
«تشیع و گونه‌های مختلف آن در قرون اولیه» (بخش دوم)
- Rasul Ja'fariyan, *Tarikh-i Tashayyu' dar Iran*, Tehran, 1992 [Review] Reviewed by Aghaie, Kamran. in *Al-'Usur al-Wusta*, 9 ii (1997), pp.47-49 (English)
معرفی کتاب تاریخ تشیع در ایران نوشته رسول جعفریان
- Rasul Ja'fariyan, "A study of Sunni and Shi'i traditions concerning Tahrif. Part", 2 Husayn, Mujahid (Translator) *Al-Tawhid* 7 i, 1989 pp.33-51.
مطالعه‌ای درباره روایات ناظر به تحریف در میان شیعه و اهل سنت. این نوشته ترجمه انگلیسی کتاب افسانه تحریف قرآن مؤلف است که ترجمه عربی آن نیز بامشخصات رسول جعفریان، آکذوبه تحریف القرآن بین الشیعه و السنه (تهران، ۱۹۸۵م) منتشر شده است.
- Syed Husain M. Jafri, "Twelve-Imam Shi'ism", *Islamic spirituality: foundations*, Ed. Seyyed Hossein Nasr London: Routledge & Kegan Paul, 1987; rp. SCM Press, 1989, pp.303-328.
ترجمه بخشی دیگر از نظریه دولت در فقه شیعه از کدیور
- Mujahid Husayn (Translator), "The causes responsible for materialist tendencies in the West". Part 3, *Al-Tawhid*, 12 iv, 1995 pp.129-151.
ترجمه بخشی دیگر از کتاب علل گرایش به مادیگرایی شهید مطهری
- Mujahid Husayn (Translator), "The causes responsible for materialist tendencies in the West". Part 2, *Al-Tawhid*, 12 iii, 1995 pp.139-166.
ترجمه بخشی دیگر از کتاب علل گرایش به مادیگرایی شهید مطهری
- Mujahid Husayn (Translator), "The early history of 'Ilm al-Usul". Part II, *Hikmat*, 1 ii, 1995 pp.159-188.
ترجمه بخشی از کتاب تاریخ علم اصول شهید سید محمد باقر صدر
- Mujahid Husayn (Translator), "An outline of the history of restriction on Ijtihad", *Al-Tawhid* 11 iii-iv, 1994 pp.151-185.
ترجمه بخشی از کتاب تاریخ الحصر الاجتهاد شیخ آقابزرگ تهرانی
- Mujahid Husayn (Translator), "The Holy Qur'an and laws of historical change". Part 5, *Al-Tawhid*, 11 iii-iv, 1994 pp.13-42.
ترجمه بخشی از کتاب شهید سید محمد باقر صدر درباره قرآن و قوانین تغییرات تاریخی
- Mujahid Husayn (Translator), "The Holy Qur'an and laws of historical change". Part 4, *Al-Tawhid*, 11 i-ii, 1994 pp.30-58.
ترجمه بخشی دیگر از کتاب شهید سید محمد باقر صدر درباره قرآن و قوانین تغییرات تاریخی
- Mujahid Husayn (Translator), "The Holy Qur'an and laws of historical change". Part. 2, *Al-Tawhid* 10 ii-iii, 1992-1993 pp.27-40.
ترجمه بخشی دیگر از کتاب شهید سید محمد باقر صدر درباره قرآن و قوانین تغییرات تاریخی
- Mujahid Husayn (Translator), "The Holy Qur'an and laws of historical change". Part 3, *Al-Tawhid* 10 iv, 1993 pp.25-41.
ترجمه بخشی دیگر از کتاب شهید سید محمد باقر صدر درباره قرآن و قوانین تغییرات تاریخی
- Mujahid Husayn (Translator), "Inheritance, according to five schools of Islamic law". Part 1. By 'Allamah

□ N. R. Keddie, "The roots of the ulama's power in modern Iran", *Studia Islamica* 29 (1969), pp.31-53.

«ریشه‌های قدرت علما»

□ N. R. Keddie, "Sayyid Jamal al-Din al-Afghani's first twenty-seven years: the darkest period. (Biographical review)", *Middle East Journal* 20 (1966), pp.517-533.

«بیست و هفت سال نخست زندگی اولیه سید جمال الدین افغانی (مروری بر شرح حال زندگی وی)»

□ N. R. Keddie, "Afghani in Afghanistan", *Middle Eastern Studies* 1 (1965), pp.322-349.

«سید جمال الدین افغانی در افغانستان»

□ E. Kohlberg, "Taqiyya in Shi'i theology and religion", *Secrecy and concealment: studies in the history of Mediterranean and Near Eastern religions* Ed. H. G. Kippenberg & G. G. Stroumsa Leiden: Brill, 1995, (Studies in the History of Religions, 65), pp.345-380.

«تقیه در کلام و دین شیعه»

□ E. Kohlberg, A medieval Muslim scholar at work: Ibn Tawus and his library Leiden: Brill, 1992, (Islamic Philosophy, Theology and Science: Texts and Studies, XII), 470pp. Reviewed by Arkoun, Mohammed. in *Arabica*, 40 i (1993), pp.128-129 (French) Reviewed by Juynboll, G. H. A. in *Bibliotheca Orientalis*, 50 v-vi (1993), 775-776 (English); Reviewed by Gimaret, D. in *Bulletin Critique des Annales Islamologiques*, 10 / 1993 (1994), pp.78-81 (French); Reviewed by Conrad, L.I. in *Der Islam*, 70 ii (1993), pp.378-380 (English); Reviewed by Troll, C.W. in *Islam & Christian-Muslim Relations*, 4 i (1993), p.153 (English); Reviewed by Bowering, G. in *Journal of the American Oriental Society*, 114 ii (1994), pp.286-287 (English); Reviewed by Newman, A.J. in *Journal of Semitic Studies*, 38 (1993), pp.332-334 (English); Reviewed by Heine, P. in *Orientalistische Literaturzeitung*, 88 iii (1993), 298-300 (German); Reviewed by Fierro, M. in *Al-Qantara: Revista de Estudios Arabes*, 16 i (1995), pp.191-192 (Spanish); Reviewed by Bottini, L. in *Rivista degli Studi Orientali*, 67 iii-iv / 1993 (1994), pp.361-365 (Italian); Reviewed by Gunther, S. in *Welt des Orients*, 25 (1994), pp.197-200 (German); Reviewed by P(aul), J. in *Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft*, 145 i (1995), pp.223-224

(World Spirituality: an Encyclopedic History of the Religious Quest, 19), pp.160-178.

«دوازده امام شیعه»

□ Syed Husain M. Jafri, "Conduct of rule in Islam (in the light of a document of 8/658)", *Hamdard Islamicus* 2 ii (1979), pp.3-34.

«فرمان حکومت در اسلام (در پرتو سندی از سال هشتم)» (ترجمه انگلیسی عهدنامه مالک اشتر)

□ Syed Husain M. Jafri, "Morality and conduct of life in Islam (in the light of a document of 37/657)", *Hamdard Islamicus* 2 iii (1979), pp.3-29.

«اخلاق و شیوه زندگی در اسلام (بر اساس سندی از سال ۳۷ هجری)» (ترجمه خطبه‌ای از نهج البلاغه)

□ Syed Husain M. Jafri, *The Origins and Early Development of Sha Islam*, London: Longman, 1979. also published in Qum: Ansariyan, 1989 332pp. 2nd ed.

سید حسین محمد جعفری، تشیع در مسیر تاریخ، ترجمه محمد تقی آیت‌اللهی (تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۸).

□ N. R. Keddie, "Sayyid Jamal al-Din al-Afghani", *Pioneers of Islamic revival* Ed. Ali Rahnama London: Zed, 1994, pp.11-29.

«سید جمال الدین افغانی»

□ N. R. Keddie, *An Islamic response to imperialism: political and religious writings of Sayyid Jamal ad-Din 'al-Afghani'*, including a translation of the 'Refutation of the Materialists' from the original Persian by N.R.Keddie and Hamid Algar N. R. Keddie Jamal al-Din al- Afghani New ed. Berkeley & Los Angeles: University of California Press, 1983, 212pp.

«پاسخی اسلامی به امپریالیسم: نگاه‌های سیاسی و دینی سید جمال‌الدین افغانی» (مشمول بر ترجمه رساله الرد علی الدهرین از متن فارسی)

□ N. R. Keddie, "Culture traits, fantasy, and reality in the life of Sayyid Jamal- al-Din al-Afghani", *Iranian Studies* 9 (1976), pp.89-120

«ویژگی‌های فرهنگی، خیال و واقعیت در زندگی سید جمال‌الدین افغانی»

□ N. R. Keddie, "The roots of the ulama's power" in *Modern Scholars, saints and Sufis* Edited by N. R. Keddie. U. California Press. 1972, pp.211-229.

«ریشه‌های قدرت علما»

Press, 1988, pp.25-53.

«امام و جامعه در دوران قبل از غیبت»

□ E.Kohlberg, "Al-usul'umi'a", Jerusalem Studies in Arabic and Islam 10, 1987, pp.128-166. [Collections of Imami Hadith.]

«الاصول اربعة مائه» (مطالعه‌ای درباره جوامع اولیه حدیثی شیعه):

این مقاله باین مشخصات به فارسی ترجمه شده است: محمد کاظم رحمتی، «اصول الأربعة مائه»، علوم حدیث، سال پنجم، شماره سوم، پاییز ۱۳۷۹، ص ۶۹ - ۱۲۳. این مقاله در مجموعه مقالات کولبرگ نیز تجدید چاپ شده است. شماره یک که در کنار برخی از مقالات کولبرگ درج شده، نشان آن است که این مقاله در مجموعه مقالات وی نیز تجدید چاپ شده‌اند.

□ E.Kohlberg, "Aspects of Akhbari thought in the seventeenth and eighteenth centuries", Eighteenth-century renewal and reform in Islam Ed. N.Levtzion & J.O.Voll Syracuse (USA): Syracuse University Press, 1987, pp.133-160.

«ابعادی از تفکر اخباری‌گری در قرن هفدهم و هجدهم» (۱)

□ E.Kohlberg, "Western studies of Shi'a Islam", Shi'ism, resistance, and revolution Ed. M.Kramer Boulder: Westview; London: Mansell, 1987, pp.31-44.

«دیدگاه‌های غربیان درباره تشیع» (۱)

□ E.Kohlberg, "Bara'a in Shi'i doctrine", Jerusalem Studies in Arabic and Islam 7, 1986, pp.139-175.

«برائت در عقیده شیعه»

□ E.Kohlberg, "Non-Imami Muslims in Imami fiqh", Jerusalem Studies in Arabic and Islam, 6, 1985, pp.99-105.

«غیر امامیان در فقه شیعه» (۱)

□ E.Kohlberg, "The position of the walad zina in Imami Shi'ism", Bulletin of the School of Oriental and African Studies 48, 1985, pp.237-266.

«جایگاه ولد زنا در فقه شیعه» (۱)

□ E.Kohlberg, "Some Imami Shi'i views on the Sahaba", Jerusalem Studies in Arabic and Islam 5, 1984, pp.143-175.

«برخی از دیدگاه‌های امامیه درباره صحابه» (۱). این مقاله مبتنی بر پایان‌نامه مؤلف است.

□ E.Kohlberg, "Muwafat doctrines in Muslim theology", Studia Islamica 57, 1983, pp.47-66.

«نکاتی درباره عقیده به موافات در کلام اسلامی»

□ E.Kohlberg, "Shi'i Hadith", Arabic literature to the end of the Umayyad period, Cambridge: Cambridge University

(German)

کتابخانه ابن طاووس (این کتاب توسط حجت الاسلام رسول جعفریان و آقای سید علی قرانی با عنوان کتابخانه ابن طاووس و احوال و آثار او به فارسی ترجمه شده و به همت کتابخانه آیت الله مرعشی (قم)، ۱۳۷۱) به چاپ رسیده است.

□ Guide divin dans le Shi'isme originel, by Amir Moezzi, Mohammad Ali, Lagrasse, 1992 Reviewed by Kohlberg, E. in Arabica, 42 ii (1995), pp.285-288 (English)

مروری بر کتاب هدایت الهی در تشیع. یکی از مهم‌ترین تحقیقاتی که در سالین اخیر درباره تشیع (در فرانسه) انجام شده است، کتاب هدایت الهی در تشیع تألیف محمد علی امیر معزی است. رویکرد معزی به تاریخ و فرهنگ تشیع، متأثر از هانری کربن است و معزی با این اعتقاد که تشیع اساساً مذهب باطنی است، به تحقیق درباره تشیع پرداخته است. جنبه‌های باطنی تشیع بیشتر توسط محققان به خصوص کربن مورد توجه قرار گرفته است. کتاب در چهار بخش تقسیم شده است. بخش نخست، مقدمه مفصلی بر جنبه‌های مهم باطنی‌گری تشیع و مآخذ مهم در این باب معرفی شده است. یکی از این منابع، کتاب بصائر الدرجات نوشته صفار قمی (متوفی ۲۹۰ق) است که پیشتر امیر معزی، مقاله جداگانه‌ای در معرفی آن نگاشته است. (Journal Asiatique, 280 (1992) pp.221-250). فصل دوم به بررسی احادیث ناظر به هستی‌امام و مفهوم نور بودن ائمه می‌پردازد.

فصل سوم مطالعه مهمی درباره منابع علم امام است. بخش مهم این فصل، بحث درباره مطالعه تفصیلی نظریات نخستین امامیه درباره تحریف مصحف عثمانی است. با نقل احادیث بی‌شمار، امیر معزی چنین نتیجه گرفته است که ائمه مصحف عثمانی را تحریف شده می‌دانسته‌اند که در آن نقصان‌ها و تحریفاتی انجام شده است؛ اما این را رازی تلقی می‌کردند که نباید نزد دیگران فاش کرد. از نظر امیر معزی، دلیل اصلی عقیده سب صحابه توسط امامیه، این اعتقاد بوده که آنان قرآن را تحریف کرده‌اند. فصل آخر به مسئله دوازده امام و مهدویت می‌پردازد. (ر.ک: Arabica, 2 (1995) pp.285-286). همچنین برای معرفی این کتاب ر.ک: «معرفی کتاب راهنمای الوهی در تشیع نخستین»، علی موحدیان عطار، مجله هفت آسمان، شماره ۹ و ۱۰، ص ۴۵-۳۲۹.

□ Belief and law in Imami Shi'ism, by Kohlberg, E., Aldershot, 1991 [Review] E. Kohlberg Reviewed by Amir-Moezzi, Mohammad Ali. in Bulletin Critique des Annales Islamologiques 10 / 1993 (1994), pp.75-78 (French)

مروری بر کتاب عقیده و فقه در تشیع امامیه (نوشته محمد علی امیر معزی)

□ E.Kohlberg, "Imam and community in the pre-Ghayba period", Authority and political culture in Shi'ism. Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York

- ۴۵ - ۴۶ (۱۳۸۰ش) ص ۳۴-۶۱. متن مقاله کلیگ از ص ۴۲ تا ص ۴۷ و از پی نوشت ۱۱۴ تا ۲۱۵ است.
- A.K.S. Lambton, "Qum: the evolution of a medieval city", *Journal of the Royal Asiatic Society* 1990 ii pp.322-339.
 «قم: پیدایش یک شهر در قرون میانه»
- A. K. S. Lambton, *Qajar Persia: eleven studies*, by Lambton, A.K.S., London, 1987; Austin, 1988 Reviewed by Perry, J.R. in *Journal of Near Eastern Studies*, 52 i (1993), pp.56-58 (English)
 ایران در دوره قاجار: یازده مقاله. این مجموعه مقالات به فارسی ترجمه شده است.
- A. K. S. Lambton, *Qajar Persia: eleven studies*, London: Tauris, 1987 341pp.[Reprinted articles.]
 معرفی از کتاب ایران در دوره قاجار
- A. K. S. Lambton, "A reconsideration of the position of the Marja' al-Taqlid and the religious institution", *Alserat* 7 i, 1981 pp.12-27.
 «بازنگری در جایگاه مرجع تقلید». این مقاله گزارشی از کتاب بحثی درباره مرجعیت و روحانیت (تهران: شرکت سهامی انتشار ۱۳۴۱ش) است. برای بحثی مشابه همچنین بنگرید به: آراء فی المرجعیة الشیعة (بیروت: دار الروضه ۱۴۱۵ق/۱۹۹۴م).
- A. K. S. Lambton, *State and government in medieval Islam. An introduction to the study of Islamic political theory: the jurists*, Oxford: Oxford University Press, 1981, (London Oriental Series, 36) 364pp.
 دولت و حکومت در اسلام قرون میانه: مقدمه‌ای برای مطالعه نظریه سیاسی فقها. این کتاب دو بار به فارسی ترجمه شده است. سید عباس صالحی و محمد مهدی فقیهی این کتاب را با عنوان دولت و حکومت در اسلام: سیری در نظریه سیاسی فقهای مسلمان از صدر اسلام تا اواخر قرن سیزدهم (نشر عروج، ۱۳۷۴) به فارسی ترجمه کرده‌اند.
- A. K. S. Lambton, "Some new trends in Islamic political thought in late 18th and early 19th century Persia", *Studia Islamica* 39 (1974) pp.95-128.
 «برخی گرایش‌های جدید در اندیشه سیاسی ایران در اواخر قرن هجدهم و اوایل قرن نوزدهم»
- A. K. S. Lambton, "A nineteenth century view of Jihad", *Studia Islamica* 32 (1970) pp.181-192.
 «دیدگاهی درباره جهاد در ایران قرن نوزدهم»
- A. K. S. Lambton, "The Persian 'Ulama and constitutional reform", *Le Shi'isme imamite*, 1968 1968
- Press, 1983, (Cambridge History of Arabic literature [1]), pp.299-307.
 «حدیث شیعه»
- E. Kohlberg, "The evolution of the Shi'a", *Jerusalem Quarterly* 27, 1983, pp.109-126.
 «تکوین شیعه» (۱)
- E. Kohlberg, "Some Shi'i views of the antediluvian world", *Studia Islamica* 52 (1980), pp.41-66
 «برخی از نظریات شیعه درباره اوضاع عالم قبل از طوفان نوح» (۱)
- E. Kohlberg, "Abu Turab. (Discussion of the name.)", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 41 (1978), pp.347-352.
 «ابوتراب (بحثی درباره این نام)» (۱)
- E. Kohlberg, "From Imamiyya to Ithna'ashariyya", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 39 (1976), pp.521-534
 «از امامیه تا اثناعشریه». (۱) این مقاله با مشخصات از «امامیه تا اثناعشریه» در فصلنامه پژوهشی دانشگاه امام صادق (ع)، سال اول، شماره دوم، زمستان ۱۳۷۴، ص ۲۰۱ - ۲۲۰ همراه با نقد جداگانه‌ای از الویری با عنوان «نقد نظریه‌ای در پیدایش شیعه اثناعشری» در همان مجله، (ص ۵۱ - ۸۱) به چاپ رسیده است.
- E. Kohlberg, "Some Zaydi views on the Companions of the Prophet", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 39 (1976), pp.91-98
 «برخی از دیدگاه‌های زیدیه درباره صحابه»
- E. Kohlberg, "The development of the Imami shi'i doctrine of Jihad", *Zeitschrift der Deutschen Morgenl ändischen Gesellschaft* 126 (1976), pp.64-86
 «تکوین عقیده شیعه درباره جهاد» (۱)
- E. Kohlberg, "An unusual Shi'i isnad", *Israel Oriental Studies* 5 (1975), pp.142-149
 «سلسله سندی غیر متعارف در احادیث شیعه» (۱)
- E. Kohlberg, "Some imami-shi'i views on taqiyya", *Journal of the American Oriental Society* 95 (1975), pp.395-402.
 «تأملاتی درباره عقیده شیعه در باب تقیه» (۱)
- E. Kohlberg, "Some notes on the Imamite attitude to the Qur'an", *Islamic philosophy and the classical tradition Essays presented to R. Walzer*, 1972, pp.209-224.
 «نکاتی درباره موضع امامیه در خصوص قرآن». این مقاله با این مشخصات همراه با نقدی به فارسی ترجمه شده است: محمد کاظم رحمتی، «شیخ صدوق و نظریه تحریف قرآن»، کتاب ماه دین، شماره

- «علمای ایران و جنبش اصلاح مشروطیت»
 □ A. K. S. Lambton, "The tobacco regie: prelude to revolution", *Studia Islamica* 22 (1965) pp.119-157.
- «امتیاز تنباکو رژی: مقدمه‌ای بر انقلاب»
 □ A. K. S. Lambton, "The tobacco regie: prelude to revolution", *Studia Islamica* 23 (1965) pp.71-90.
- «امتیاز تنباکو رژی: مقدمه‌ای بر انقلاب»
 □ A. K. S. Lambton, "A reconsideration of the position of the Marja' al-Taqlid and the religious institution", *Studia Islamica*, 20 (1964) pp.115-135.
- «بازنگری در جایگاه مرجع تقلید و نهادهای دینی»
 □ A. K. S. Lambton, "An account of the Tarikhi Qumm", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 12 (1948) pp.586-596.
- «روایتی از تاریخ قم»
 □ H. Laoust, "Comment dfinir le Sunnisme et le Chiisme", *Revue des Études Islamiques* 47, 1979, pp.3-17.
- H. Laoust, "Les fondements de l'imamat dans le Mirhag d'al-Hilli", *Revue des Études Islamiques* 46 (1978), pp.3-56
- «بنیادهای تشیع بر اساس کتاب منهج الکرامه علامه حلی»
 □ H. Laoust, "La critique du sunnisme dans la doctrine d'el-Hilli", *Revue des Études Islamiques* 34 (1966), pp.35-60.
- «انتقادات سنیان از عقیده حلی»
 □ H. Laoust, "Le role de 'Ali dans la Sra chiite", *Revue des etvdes Islamiques* 30 (1962), pp.7-26.
- «نقش علی در روایات سیره شیعیان»
 □ Meir. Litvak, *The Shii Ulama of Najaf and Karbala, 1791-1904: A Sociopolitical Analysis* (PhD Diss., Harvard University 1991)
- علمای شیعه نجف و کربلا در سالهای ۱۷۹۱ تا ۱۹۰۴: مطالعه‌ای تحلیلی آماری از اوضاع اجتماعی و سیاسی.
 □ Meir. Litvak, "A failed manipulation: the British, the Oudh bequest and the Shi'i 'Ulama' of Najaf and Karbala" *British Journal of Middle Eastern Studies* 27 i, 2000, pp.69-89. Also online at <http://www.tandf.co.uk/journals>
- M. Litvak, *Shi'i scholars of nineteenth-century Iraq*, by Litvak.M., Cambridge, 1998 [Review] M. Litvak Reviewed by Brunner,Rainer. in *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 63 i (2000), pp.113-114 (English)
- «مروری بر کتاب فقهای شیعه قرن نوزدهم عراق: علمای نجف و کربلا» (1970) pp.245-269.
- M. Litvak, *Shi' i scholars of nineteenth-century Iraq: the 'ulama' of Najaf and Karbala*, Cambridge: Cambridge University Press, 1998, 255pp.
- فقهای شیعه قرن نوزدهم عراق: علمای نجف و کربلا
 □ M. Litvak, "The Shi'ite 'Ulama' of Najaf and Karbala and the Tanzimat", *Harvard Middle Eastern and Islamic Review* 2 i, 1995, pp.72-88.
- علمای شیعه در نجف و کربلا و تنظیمات دوره عثمانی
 □ M. Litvak, "Continuity and change in the Ulama population of Najaf and Karbaa, 1791-1904: a socio-demographic study", *Iranian Studies* 23 i-iv / 1990, 1992, pp.31-60.
- «تداوم و تحول در جمعیت علمای شیعه در نجف و کربلا: مطالعه‌ای آماری»
 □ B. T. Lawson, "Akhbari Shi'i approaches to tafsir", *Approaches to the Qur'an*. Ed. G.R.Hawting & Abdul-Kader A.Shareef, London: Routledge, 1993 pp.173-210.
- «رهیافت‌های اخباری به تفسیر»
 □ B. T. Lawson, "Note for the study of a 'Shi'i Qur'an'", *Journal of Semitic Studies* 36, 1991 pp.279-295.
- «نکته‌ای برای بررسی در تفاسیر شیعه»
 □ M. McDermott, "Liberation theology and Imam Khomeini's Jihad: a comparison", *Faith, power, and violence: Muslims and Christians in a plural society, past and present* Ed. J.J.Donohue & C.W.Troll Rome: Pontificio Istituto Orientale, 1998, (*Orientalia Christiana Analecta*, 258), pp.75-83.
- «تطبیقی بین کلام رهایی بخش و دیدگاه امام خمینی درباره جهاد»
 □ M. McDermott, "Method in Mufid's kalam and in Christian theology", *Al-Tawhid* 10 ii-iii, 1992-1993, pp.226-231.
- «شیوه شیخ مفید در کلام و کلام مسیحی»
 □ M. McDermott, "A debate between al-Mufid and al-Baquillani", *Recherches d'islamologie. Recueil d'articles offert à G. Anawati et L. Gardet par leurs coll ègues et amis*, Louvain Louvain 1977, pp.223-235
- «مناظره‌ای بین شیخ مفید و باقلانی»
 □ M. MacDermott, *The Theology of al-Shaikh al-Mufid*, Beirut: Dar el-Machreq, 1978.

pp.403-405 (English); Reviewed by Laffan, M. in *Journal of Arabic, Islamic and Middle Eastern Studies*, 5 ii (1999), pp.84-85 (English); Reviewed by Dutton, Yasin. in *Journal of Islamic Studies*, 9 i (1998), pp.66-69 (English); Reviewed by Rockwell, C. in *MELA Notes*, 65-66 (1997-98), pp.83-84 (English), Also online at www.lib.umich.edu/libhome/Area.Programs/Near.East/MEKA/NotesIntro.html; Reviewed by Daniel, E.L. in *Middle East Journal*, 52 iii (1998), pp.471-472 (English); Reviewed by Monferrer Sala, J.P. in *Miscelanea de Estudios Arabes y Hebraicos: Seccion Arabe-Islam*, 48 (1999), pp.442-444 (Spanish); Reviewed by Graham, William A. in *Muslim World*, 89 i (1999), p.106 (English) 89 ii (1999), pp.194 (English); Reviewed by Scarcia Amoretti, B. in *Rivista degli Studi Orientali*, 70 i-ii / 1996 (1997), pp.244-245 (Italian); Reviewed by Gilliot, C. in *Studia Islamica*, 86 (1997), pp.176-177 (French).

□ W. Madelung, *Religious and ethnic movements in medieval Islam*, by Madelung, W., Aldershot, 1992 [Review] Reviewed by Cook, M. in *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 57 iii (1994), pp.648-649 (English) مروری بر کتاب *حرکت‌های دینی و اخلاقی در اسلام قرون میانه* مجموعه مقالات ویلفرد مادلونگ؛ مقالات چاپ شده در این مجموعه مقاله که در *مجلات اسلام‌شناسی* نیز به چاپ رسیده، با شماره ۲ مشخص شده است.

□ W. Madelung, "The Hashimiyat of al-Kumayt and Hashimi Shi'ism", *Studia Islamica* 70, 1989, pp.5-26. «هاشمیات کمیت و تشیع هاشمی» (۲)

□ W. Madelung, *Religious trends in early Islamic Iran*, Albany (USA), 1988 [Review] Reviewed by Kidwai, A. in *Muslim World Book Review*, 13 iii (1993), p.53 (English)

مروری بر کتاب *گرایش‌های دینی در ایران قرون اولیه*

□ W. Madelung, "Abu 'Isa al-Warraq Ī ber die Bardesaniten, Marcioniten und Kant äer", *Studien zur Geschichte und Kultur des Vorderen Orients: Festschrift für B.Spuler, Hrsg. H.R.Roemer u. A.Notheim* Leiden: Brill, 1981, pp.210-224.

□ W. Madelung, "New documents concerning al-Ma'mun, al-Fadl b. Sahl and 'Ali al-Rida", *Studia Arabica et Islamica, Festschrift für Ihsan 'Abbas on his sixtieth birthday*. Ed.

مارتین مکدموت، *اندیشه‌های کلامی شیخ مفید*، ترجمه احمد آرام (تهران، ۱۳۶۳).

□ D. MacEoin, "Orthodoxy and heterodoxy in nineteenth-century Shi'ism: the cases of Shaykhism and Babism", *Journal of the American Oriental Society* 110, 1990, pp.323-329.

«راست‌گویی و ناراست‌گویی در قرن نوزدهم تشیع ایران: مطالعه موردی شیخیه و بهائیت»

□ M. MacEoin, "Changes in charismatic authority in Qajar Shi'ism", *Qajar Iran: political, social and cultural change 1800-1925* Ed. E. Bosworth & C. Hillenbrand Edinburgh: Edinburgh University Press, 1983, pp.148-176.

«تغییراتی در اقتدار کاریزماتیک در شیعیان دوره قاجار»

□ W. Madelung, *Religious schools and sects in medieval Islam*, London 1985; rpt. Aldershot: Ashgate/Variorum, 1999, (Variorum collected studies series, CS213), (352)pp. [Reprinted articles, 1967-82. Sunnism & Mu'tazila; Imami Shi'a; Isma'ilism.]

□ W. Madelung, "Abd Allah b. 'Abbas and Shi'ite law", *Law, Christianity and modernism in Islamic society. Proceedings of the Eighteenth Congress of the Union Europenne des Arabisants et Islamisants ... Leuven ... 1996*. Ed. U.Vermeulen & J.M.F. Van Reeth Leuven: Peeters, 1998, (*Orientalia Lovaniensia Analecta*, 86), pp.13-25.

«عبدالله بن عباس و فقه شیعه»

□ W. Madelung, *Succession to Muhammad: a study of the early Caliphate*, Cambridge, 1997 [Review] W. Madelung Reviewed by H. ämeen-Anttila, J. in *Acta Orientalia* (Copenhagen), 58 (1997), pp.215-220 (English)

مروری بر کتاب *جانشینی محمد: مطالعه‌ای درباره تاریخ اولیه خلافت*

□ W. Madelung, *The succession to Muhammad: a study of the early Caliphate*, Cambridge: Cambridge University Press, 1997, 413pp.

جانشینی محمد: مطالعه‌ای درباره تاریخ اولیه خلافت. این کتاب به فارسی ترجمه شده و از سوی انتشارات آستان قدس رضوی به چاپ رسیده است. برای معرفی‌های متعددی که بر این کتاب نوشته شده است، بنگرید به:

Reviewed by Hameen-Anttila, J. in *Acta Orientalia* (Copenhagen), 58 (1997), pp.215-220 (English); Reviewed by Newman, A.J. in *Iranian Studies*, 32 iii / 1999 (2000),

Hispanica 1 1974, pp.504-525.

«خاستگاه‌های نزاع درباره مخلوق بودن قرآن» (بنگرید به مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه) (۳)

□ W. Madelung, "Im āmism and Mu'tazilite theology", *Le Shi'isme im āmite*, 1968 (1970), pp.13-30.

«کلام امامیه و معتزله»: (این مقاله دوبار به فارسی ترجمه شده است. بارنخست در مجموعه شیعه در حدیث دیگران، توسط مرحوم احمد آرام با عنوان «تشیع امامیه و علم کلام معتزلی» (تهران، ۱۳۶۲، ص ۹ - ۳۱) و بار دیگر در مجموعه مقالات مادلونگ در کتاب مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه) (۳)

□ W. Madelung, "Bemerkungen zur imamitischen Firaq-Literatur", *Der Islam* 43 (1967), pp.37-52.

«نکاتی درباره کتب فرق نگاری امامیه». این مقاله با این عنوان به فارسی ترجمه شده است: «ملاحظاتی پیرامون کتاب‌شناسی فرق امامی»، ترجمه چنگیز پهلوان، در زمینه ایران‌شناسی، به کوشش چنگیز پهلوان (تهران، ۱۳۶۸ش) ص ۷۵، ۵۶ (۳)

□ Wilferd Madelung, *Religious schools and sects in medieval Islam*, London: Variorum, 1985, pp.(352). [Reprinted articles, 1967-82. *Sunnism & Mu'tazila; Imami Shi'a; Isma'ilism.*]

مکتب و فرقه‌های دینی در سده‌های میانه (ویلفرد مادلونگ، مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه، ترجمه جواد قاسمی، مشهد، ۱۳۷۵). مقالات چاپ شده در این مجموعه که با مطالعات شیعی مرتبط است، پیش از این با شماره ۳ مشخص شده است.

□ Chibli Mallat, "Muhammad Baqer as-Sadr", *Pioneers of Islamic revival*. Ed. Ali Rahnema London: Zed, 1994, pp.251-272.

«محمد باقر صدر»

□ Chibli Mallat, "Readings of the Qur'an in London and Najaf: John Wansbrough and Muhammad Baqir al-Sadr", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 57 i, 1994, pp.159-173.

«خواندن قرآن در لندن و نجف: جان وانسبرو و محمد باقر صدر»

□ Chibli Mallat, "The search for law and stability in Iraq", *Orient (Opladen)* 35 ii, 1994, pp.195-215.

«در جستجوی فقه و ثبات در عراق»

□ Chibli Mallat, "Muhammad Bahr al-'Ulum", *Orient (Opladen)* 34 iii, 1993, pp.342-345.

«محمد بحر العلوم»

□ Chibli Mallat, *Renewal of Islamic law: Muhammad Baqer as-Sadr*, Cambridge: Cambridge University Press, 1993,

Wadad al-Qadi Beirut: American University of Beirut, 1981, pp.333-346.

«مدارکی جدید درباره مامون، فضل بن سهل و علی بن موسی الرضا علیه السلام» (۲)

□ W. Madelung, "Shiite discussions on the legality of the kharaj", *Proceedings of the Ninth Congress of the Union Europenne des Arabisants et Islamisants*, Amsterdam, 1978. Ed.R.Peters Leiden: Brill, 1981, (Publications of Netherlands Inst. Cairo, 4), pp.193-202.

«مباحثاتی درباره مشروعیت خراج در شیعه». این مقاله در کتاب مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه که به همت آقای جواد قاسمی به فارسی ترجمه شده و در انتشارات آستان قدس رضوی (مشهد، ۱۳۷۵) به چاپ رسیده، آمده است. (۳)

□ W. Madelung, "A treatise of the Sharif al-Murtada on the legality of working for the government (Mas'ala fi 'l-'amal ma'a 'l-sultan)", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies* 43 (1980), pp.18-31

«رساله شریف مرتضی درباره مشروعیت همکاری با سلطان (العمل مع السلطان)». این مقاله در کتاب پیشگفته که به همت آقای قاسمی ترجمه شده، آمده است. (۳)

□ W. Madelung, "Shi'i attitudes toward women as reflected in fiqh", *Society and the sexes in medieval Islam* Edited by A. L. Al-Sayyid-Marsot. Malibu 1979, pp.69-79

«دیدگاه‌های شیعه درباره زنان منعکس شده در فقه». ترجمه فارسی این مقاله در کتاب آقای قاسمی آمده است. (۳)

□ W. Madelung, "The Shiite and Kharijite contribution to pre-Ash'arite kalam", *Islamic philosophical theology* Edited by P. Morewedge. Albany. 1979, pp.120-139.

«مسامهت شیعیان و خوارج در شکل‌گیری دانش کلام قبل از اشعری» (برای متن فارسی بنگرید به ترجمه این مقاله در کتاب مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه) (۳)

□ W. Madelung, "Some notes on non-Isma'ili Shiism in the Maghrib", *Studia Islamica* 44 (1976), pp.87-97

«نکاتی درباره تشیع غیر اسماعیلی در مغرب» (بنگرید به کتاب مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی در سده‌های میانه)

□ W. Madelung, "The sources of Isma'ili law", *Journal of Near Eastern Studies* 35 (1976), pp.29-40

«منابع فقه اسماعیلی». این مقاله در کتاب مکتب‌ها و فرقه‌های اسلامی ترجمه شده است (۳)

□ W. Madelung, "The origins of the controversy concerning the creation of the Koran", *Orientalia*

- Third World Quarterly 10, 1988, pp.699-729.
- «مبارزه دینی در عراق معاصر: محمد باقر صدر و پارادایم شیعه و سنی»
- Chibli Mallat, Shi'i thought from the south of Lebanon, Oxford: Centre for Lebanese Studies, 1988, (Papers on Lebanon, 7), 42pp.
- اندیشه‌گری شیعی از جنوب لبنان
- Chibli Mallat, "Le feminisme islamique de Bint al-Houd a", Maghreb-Machrek 116, 1987, pp.45-58.
- «نکاتی درباره دیدگاه‌های بنت الهدی درباره زنان»
- V. Martin, "Khumaini, knowledge and the political process", Muslim World 87 i, 1997 pp.1-16.
- «امام خمینی، دانش و فرایند سیاسی»
- V. Martin, "A comparison between Khumaini's Government of the jurist and The commentary on Plato's Republic of Ibn Rushd", Journal of Islamic Studies 7 i, 1996 pp.16-31.
- «مقایسه‌ای بین نظریه ولایت فقیه امام خمینی و شرح جمهور افلاطون توسط ابن رشد»
- M.M. Mazzaoui, Musha'sha'iyān: a fifteenth century Shi'i movement in Khuzistan and southern Iraq", Folia Orientalia, 22, 1981-84 pp.139-162.
- «مشعشعیان: حرکتی شیعی در قرن پانزدهم در خوزستان و جنوب عراق»
- M.M. Mazzaoui, Shi'ism in the medieval, Safavid, and Qajar periods: A study in Ithna-'ashari continuity, New York Edited by P. J. Chelkowski. 1971 pp.39-57.
- تشیع در قرون میانه
- Sabrina Mervin, "Muhsin al-Amin (1867-1952)", Liban: figures contemporaines. Essais rassemblés & pres. par Farouk Mardam-Bey, Paris: Institut du Monde Arabe / Circe, 1999 pp.59-69.
- «محسن الامین (۱۸۶۷ - ۱۹۵۲۹)»
- Sabrina Mervin, "Un reformisme chiite au Jabal 'Amil (Liban-sud)", M.A.R.S., 10-11, 1999 pp.161-175.
- «مصلح شیعی در جبل عامل» (درباره سید محسن امین)
- Sabrina Mervin, "Sayyida Zaynab: banlieue de Damas ou nouvelle ville sainte chiite?", CEMOTI, 22, 1996 pp.149-162.
- «سیده زینب، مرقد از یک بانوی زاهد شیعی»
- (Cambridge Middle East Library, 29), 245pp. Reviewed by Mayer, A.E. in American Journal of Comparative Law, 42 iii (1994), pp.676-682 (English); Reviewed by Gray, J. in Arab Studies Journal / Majallat al-Dirasat al-'Arabiya, 2 i (1994), pp.63-64 (English); Reviewed by M(aila), J. in Cahiers de l'Orient, 31 (1993), p.168 (French); Reviewed by Bashir, Shahzad. in DOMES: Digest of Middle East Studies, 4 ii (1995), pp.64-67 (English); Reviewed by Wiley, J.N. in International Journal of Islamic and Arabic Studies / Majallat al-Dirasat al-Islamiya wa-'l-'Arabiya al-'Alamiya, 10 ii (1993), pp.91-93 (English); Reviewed by Heine, P. in Der Islam, 75 ii (1998), pp.367-368 (German); Reviewed by Nielsen, J.S. in Islam and Christian-Muslim Relations, 5 i (1994), pp.88-89 (English); Reviewed by Arjomand, Said Amir. in Islamic Law and Society, 2 iii (1995), pp.348-353 (English); Reviewed by Izzi Dien, Mawil. in Journal of Islamic Studies, 6 i (1995), pp.100-101 (English); Reviewed by Abrahamian, E. in Middle East Journal, 48 iii (1994), pp.547-548 (English); Reviewed by Pipes, D. in Middle East Quarterly, 1 ii (1994), p.86 (English); Reviewed by Newman, A.J. in Middle East Studies Association Bulletin, 29 ii (1995), pp.259-260 (English); Reviewed by Hallaq, W[ael] B. in Muslim World, 85 i-ii (1995), pp.175-176 (English); Reviewed by Zubaida, Sami. in Political Studies, 42 iv (1994), pp.748-749 (English); Reviewed by Adelkhah, Fariba. in Revue Francaise de Science Politique, 45 iii (1995), pp.496-498 (French); Reviewed by Bredi, D. in Rivista degli Studi Orientali, 67 iii-iv / 1993 (1994), pp.366-372 (Italian); Reviewed by Ende, W. in Welt des Islams, 35 i (1995), pp.155-157 (German).
- «احیاگر فقه اسلامی: محمد باقر صدر»
- Chibli Mallat, "Shi'ism and Sunnism in Iraq: revisiting the codes", Arab Law Quarterly 8 ii, 1993, pp.141-159.
- «تشیع و تسنن در عراق»
- Chibli Mallat, "Shi'ism and Sunnism in Iraq: revisiting the codes", Islamic family law. Ed. Chibli Mallat & J. Connors London: Graham & Trotman, 1990, pp.71-91.
- «تشیع و تسنن در عراق»
- Chibli Mallat, "Religious militancy in contemporary Iraq: Muhammad Baqer as-Sadr and the Sunni-Shia paradigm",

and ideology in the Iranian Revolution (1993.)

□ Moaddel, Mansoor, The significance of discourse in the Iranian revolution: a reply to Foran, Critique: Journal of Critical Studies of Iran & the Middle East 4, 1994 pp.65-72.

□ Moaddel, Mansoor, Class, politics and ideology in the Iranian revolution, by Moaddel, Mansoor, New York, 1993. Reviewed by Foran, J. in American Journal of Sociology, 99 vi (1994), pp.1679-1680 (English) Reviewed by

Mahdavi, Shireen. in Government and Opposition, 29 ii (1994), pp.291-295 (English) Reviewed by Milani, Mohsen M. in Iranian Studies, 29 iii-iv (1996), pp.386-388 (English) Reviewed by Akhavi, Shahrugh. in Middle East Journal, 48 ii (1994), pp.362-363 (English) Reviewed by Parsa, Misagh. in Middle East Report, 25 v / 196 (1995), pp.30-32

(English) Reviewed by Mirsepassi, Ali. in Middle East Studies Association Bulletin, 27 ii (1993), pp.214-215 (English) Reviewed by Afshar, Haleh. in Third World Quarterly, 14 iv (1993), pp.807-808 (English) Reviewed by Kazemi, Farhad. in World Politics, 47 iv (1995), pp.555-574 (English).

□ Moaddel, Mansoor, The Egyptian and Iranian ulama at the threshold of modern social change: what does and what does not account for the difference? Arab Studies Quarterly 15 iii, 1993 pp.21-46. (Nineteenth century.)

□ Moaddel, Mansoor, Class struggle in post-revolutionary Iran, International Journal of Middle East Studies 23, 1991 pp.317-343.

□ Hossein Modarressi, Crisis and consolidation in the formative period of Shi'ite Islam: Abu Ja'far ibn Qiba al-Razi and his contribution to Imamite Shi'ite thought Abu Ja'far b. Qiba al-Razi, Princeton: Darwin Press, 1993, 280pp. Reviewed by Amir-Moezzi, Mohammad Ali. in Bulletin Critique des Annales Islamologiques, 14 (1998), pp.53-56 (French); Reviewed by Newman, A. J. in Iranian Studies, 29 iii-iv (1996), pp.390-391 (English); Reviewed by Kohlberg, E. in Journal of the American Oriental Society, 114 iii (1994), pp.459-460 (English); Reviewed by Arjomand, Said Amir. in Journal of Religion, 75 ii (1995), pp.314-315 (English).

بحران و تحکیم در دوران اولیه تشیع: مسأله‌ی در تشریح اندیشه‌های عالم امامی ابو جعفر ابن قبه (ترجمه فارسی: سید حسین

□ Sabrina Mervin, 'Un reformisme chiite au Jabal 'Amil (actuel Liban - sud) de la fin de l'empire ottoman a l'indépendance du Liban, Paris 2000. pp.520

این کتاب پایان نامه دکتر سابرینا مروین محقق فرانسوی در مرکز تحقیقات علمی فرانسه است. تحریر عربی کتاب توسط خود ایشان در بیروت با این مشخصات نشر یافته است: الاصلاح عند الشيعة. علماء و ادباء جبل عامل في نهاية الحكم العثماني الى استقلال لبنان، دار النهار، بیروت، ايلول ۲۰۰۳.

□ Sabrina Mervin, Autobiographie dun clerc chiite du Jabal Amil, par Muhsin al-Amin (1867 - 1952), Damas 1998, pp.217

شرح حال خودنگاشت سید محسن الامین (۱۸۶۷ - ۱۹۵۲) است. خانم مروین این کتاب را با تحقیق و شرح برخی نکات با همکاری هیثم الامین (استاد در جامعه اللبنانیه) به فرانسه ترجمه کرده است. از خانم مروین مقاله‌ای به عربی درباره حوزة علمیه نجف با این مشخصات نیز منتشر شده است: «علماء جبل عامل و تجدید الدراسات الدينية في النجف الاشراف ۱۸۸۰ - ۱۹۶۰»، در کتاب النجف الاشراف. اشاعات في الحضارة الانسانية، المركز الاسلامي في انجلترا، لندن، ۲۰۰۰.

□ G. W. Millward, "Aspects of modernism in Shi'a Islam", Studia Islamica 37 (1973) pp.111-128.

«ابعادی از تاثیر مدرنیسم بر شیعه»

□ G. W. Millward, "Al-Ya'qubi's sources and the question of Shi'a partiality", Abr Nahrain 12 (1971-2) pp.47-74.

«منابع یعقوبی و مسئله تشیع یعقوبی»

□ G. W. Millward, "The adaptation of men to their time: an historical essay by al-Ya'qubi", Journal of the American Oriental Society 84 (1964) pp.329-344.

«همسازي با زمانه: مقاله‌ای تاریخی از یعقوبی»

□ Moaddel, Mansoor (Editor) Talatof, Kamran, (Editor), Contemporary debates in Islam: an anthology of modernist and fundamentalist thought, Basingstoke: Macmillan, 2000 382pp.

□ Moaddel, Mansoor, "Shi'i political discourse and class mobilization in the tobacco movement of 1890-92", A century of revolution: social movements in Iran Ed. J. Foran London: UCL Press, 1994 pp.1-20.

The Iranian Revolution and the study of discourses: a comment on Moaddel Foran, J. Moaddel, Mansoor Critique: Journal of Critical Studies of Iran & the Middle East 4, 1994 pp.51-63. (In his recent book, Class, politics,

- شیعه. این کتاب را آقایان رسول جعفریان و سید علی قلی قرانی به فارسی ترجمه کرده‌اند و انتشارات دارالحدیث متن آن را به زودی منتشر خواهد کرد.
- V.B.Moreen, "A Shi'i-Jewish "debate" (Munazara) in the eighteenth century", *Journal of the American Oriental Society* 119 iv, 1999 pp.570-589.
- «مناظره‌ای بین یک شیعه و یهودی در قرن هجدهم»
- V. Basch Moreen, "Risala-yi Sawa'iq al-Yahud (The treatise Lightening bolts against the Jews) by Muhammad Baqir b.Muhammad Taqi al-Majlisi (d.1699)", *Welt des Islams*, 32 ii, 1992 pp.177-195.[Incl. Persian text & English translation.]
- «رساله صواعق الیهود از محمد تقی مجلسی»، تصحیح متن همراه با ترجمه
- V. Basch Moreen, "Salman-i Farisi and the Jews: an anti-Jewish Shi'i Hadith from the seventeenth century?", *Irano-Judaica* 2, 1990, pp.144-157.
- «سلمان فارسی و یهودیان: حدیثی ضد یهودی از قرن هفتم هجری.»
- Divine guide in early Shi'ism, by Amir-Moezzi, Mohammad Ali, Albany (USA), 1994 [Review] Reviewed by Leaman, O. in *British Journal of Middle Eastern Studies*, 22 i-ii (1995), pp.141-143
- مروری بر کتاب هدایت الهی در تشیع اولیه (نوشته لیمان)
- Shi'is of Iraq, by Nakash, Y., Princeton, 1994 [Review] Reviewed by Olson, R. in *American Historical Review*, 101 iii (1996), pp.882-883 (English)
- مروری بر کتاب تشیع در عراق (نوشته السن)
- Moojan Momen, *An introduction to Shi'i Islam: the history and doctrines of Twelver Shi'ism*, Oxford: Ronald; New Haven: Yale University Press, 1985, 397pp.
- مقدمه‌ای بر تشیع: تاریخ و عقاید تشیع دوازده امامی
- Muhammad Ismail Marcinkowski, "Selected aspects of the life and works of al-Shaykh al-Mufid (336-413/498-1022)", *Hamdard Islamicus* 23 ii, 2000, pp.41-54.
- «جلوه‌هایی برگزیده از زندگی و آثار شیخ صدوق (متوفی ۳۸۱ق)»
- Muhammad Ismail Marcinkowski, "Selected features of a unique Persian manual on Islamic administration from late Safavid Iran: Mirza Rafi'a's Dastur al-Muluk", *Al-Shajarah* 5 i, 2000, pp.45-94.
- «جلوه‌هایی برگزیده از اثری جامع و بی‌همتا در تشکیلات اداری مدرسی طباطبائی، مکتب در فرایند تکامل، ترجمه هاشم ایزدپناه، نیوجرسی، ۱۳۷۴؛ حسین المدرسی الطباطبائی، تطور المبانی الفكرية للتشیع فی القرون الثلاثة الأولى، ترجمه فخری مشکور، مراجعة محمدرسلیمان، قم، ۱۴۲۳ق)»
- Hossein Modarressi, "Early debates on the integrity of the Qur'an: a brief survey", *Studia Islamica* 77, 1993, pp.5-39.
- «بررسی مختصری درباره‌ی ستیزه‌هایی دیرین درباره‌ی وثاقت قرآن». این مقاله با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: «بررسی ستیزه‌های دیرین درباره‌ی تحریف قرآن»، حسین مدرسی، ترجمه محمد کاظم رحمتی، هفت آسمان، سال سوم، شماره یازدهم، پاییز ۱۳۸۰، ص ۴۱ - ۷۸.
- Hossein Modarressi, "The just ruler or the guardian jurist: an attempt to link two different Shi'ite concepts", *Journal of the American Oriental Society* 111, 1991, pp.549-562. [Review article of Sachedina, Abdulaziz Abdulhussein. *The just ruler (al-sultan al-'adil) in Shi'ite Islam*, New York, 1988.]
- «حاکم عادل یا ولی فقیه: تلاشی برای ربط دو مفهوم متفاوت شیعی» (مروری بر کتاب حاکم عادل در تشیع). این مقاله با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: سید حسین مدرسی طباطبائی، «حاکم عادل یا ولی فقیه، تلاش برای ربط دو مفهوم متفاوت شیعی»، ترجمه محمد کاظم رحمتی، کتاب ماه دین، شماره ۶۲، آبان - آذر ۱۳۸۱، ص ۸۸ - ۹۹.
- Hossein Modarressi, "Some recent analyses of the concept of majaz in Islamic jurisprudence", *Journal of the American Oriental Society* 106, 1986, pp.787-791.
- «تحلیلهایی از برخی مطالب درباره‌ی مفهوم مجاز در اصول فقه»
- Hossein Modarressi, *An introduction to Shi'i law: a bibliographical study*, London: Ithaca Press, 1984, 258pp.
- مقدمه‌ای بر فقه شیعه: مطالعه‌ای کتاب‌شناسانه. این کتاب را با همین عنوان آقای آصف فکرت به فارسی ترجمه کرده و از سوی انتشارات آستان قدس رضوی (مشهد، ۱۳۶۸) به چاپ رسیده است.
- Hossein Modarressi, "Rationalism and traditionalism in Shi'i jurisprudence: a preliminary survey", *Studia Islamica* 59, 1984, pp.141-158. also in *Alserat* 10 ii, 1984, pp.30-42.
- «اصولی‌گری و اخباری‌گری در فقه شیعه»
- Hossein Modarressi, *Tradition and Survival: A Bibliographical Survey of Early Shiite Litreatuer*, Volume one (London: one World)2002.
- سنت و بازمانده‌هایی از آن: مروری کتاب‌شناسانه بر ادبیات اولیه

- عصر صفوی: کتاب دستور الملوک میرزا رفیعا»
- Y. Nakhsh, "An attempt to trace the origin of the rituals of 'Ashura", *Welt des Islams* 33 ii, 1993, pp.161-181
تلاشی برای شناخت ریشهٔ مناسک عاشورا
- Religious authority in Shi'ite Islam, by Moussavi, Ahmad Kazemi, Kuala Lumpur, 1996 [Review] Reviewed by Newman, A. J. in *Iranian Studies*, 32 iii / 1999 (2000), pp.409-410
مروری بر کتاب اقتدار دینی در تشیع و اسلام
- Seyyed Hossein Nasr, "The Quranic commentaries of Mulla Sadra", *Consciousness and reality: studies in memory of Toshihiko Izutsu* Ed. Sayyid Jalal al-Din Ashtiyani, H. Matsubara, T. Iwami, A. Matsumoto Leiden: Brill, 2000, (Islamic Philosophy, Theology and Science: Texts and Studies, 38) pp.45-58.
«تفاسیر قرآنی ملاصدرا». این مقاله به گزارشی از نگاه‌های تفسیر صدرالدین شیرازی (متوفی ۱۰۵۰ق) پرداخته است. ملاصدرا، گرچه تصمیم به نگارش تفسیر بر کل قرآن داشت، اما در این کار توفیق نیافت و تنها تفاسیر برخی از آیات را انجام داد. برای گزارشی مختصر از نگاه‌های تفسیری ملاصدرا بنگرید به اکبر ثبوت، «تفسیر ملاصدرا»، دانشنامهٔ جهان اسلام، ج ۷ ص ۷۱۷ - ۷۲۰.
- Seyyed Hossein Nasr, "Hakim Muhammed Said", *Islamic Studies* 37 iv, 1998 pp.565-566.
«حکیم محمد سعید قمی»
- Seyyed Hossein Nasr, "Vie et doctrine de Sadr ad-Din (Mulla Sadra)", *Aux Sources de la Sagesse* 5 / 18, 1998 pp.61-92.
«نکاتی دربارهٔ عقیدهٔ صدرالدین مشهور به ملاصدرا»
- Seyyed Hossein Nasr, *History of Islamic philosophy*, (Editor) Leaman, O. (Editor), London: Routledge, 1996, (Routledge History of World Philosophies. I) 2 vols. 121 lpp. Reviewed by Thomas, D. in *British Journal of Middle Eastern Studies*, 26 i (1999), pp. 168-170 (English) Reviewed by Burnett, C. in *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 60 iii (1997), pp.552-553 (English) Reviewed by Robinson, Neal. in *Journal of Early Modern History*, 1 iv (1997), pp.378-382 (English) Reviewed by Mojaddedi, Jawid A. in *Journal of Semitic Studies*, 42 ii (1997), pp.451-453 (English) Reviewed by Ahmad, Anis. in *Muslim World Book Review*, 19 ii (1999), pp.26-28 (English) Reviewed by R(amon) G(uerrero), R. in *Qurtuba*, 2 (1997), pp.408-409 (Spanish).
- Ahmad Kazemi Moussavi, "Shi'ite culture", *Iranian Studies*, 31 iii-iv, 1998, pp.639-659. (Review of the *Encyclopaedia Iranica*).
«فرهنگ شیعه» (مروری بر دایرة المعارف ایرانیکا)
- Ahmad Ahmad Kazemi Moussavi, *Religious authority in Shi'ite Islam: from the office of mufti to the institution of marja'*, Kuala Lumpur: International Institute of Islamic Thought and Civilization, 1996 338pp. [Review] Reviewed by Newman, A.J. in *Iranian Studies*, 32 iii / 1999 (2000), pp.409-410 (English); Reviewed by Madelung, W. in *Journal of Islamic Studies*, 9 i (1998), pp.69-71 (English).
«اقتدار دینی در تشیع: از منصب مفتی تا نهاد مرجعیت»
- Ahmad Kazemi Moussavi, "The rise of a Shi'ite learned body: the offices of mufti, faqih and qadi", *Al-Shajarah*, 1 i-ii, 1996 pp.21-49.
«پیدایش نهاد آموزشی شیعه: مناصب مفتی و قاضی»
- Ahmad Kazemi Moussavi, "A new interpretation of the theory of Vilayat-i Faqih", *Middle Eastern Studies*, 28 i, 1992 pp.101-107.
«تفسیری جدید از تئوری ولایت فقیه»
- Ahmad Kazemi Moussavi, "The institutionalization of Marja'-i taqlid in the nineteenth century Shi'ite community", *Muslim World*, 84 iii-iv, 1994, pp.279-299.
«نهادینه شدن مرجع تقلید در جامعهٔ قرن نوزدهم شیعه»
- Ahmad Kazemi Moussavi, "The establishment of the position of Marja' iyyat-i Taqlid in the Twelver-Shi'i community", *Iranian Studies*, 18 i, 1985, pp.35-51.
«شکل‌گیری نهاد مرجع تقلید در جامعهٔ شیعهٔ دوازده امامی»
- Y. Nakash, "The visitation of the shrines of the Imams and the Shi'i mujtahids in the early twentieth century", *Studia Islamica* 81, 1995, pp.153-164.
«زیارت عتبات و مجتهدان شیعه در اوایل قرن بیستم»
- Y. Nakash, "The conversion of Iraq's tribes to Shi'ism", *International Journal of Middle East Studies* 26 iii, 1994, pp.443-463.
«گروش قبایل عراق به تشیع»
- Y. Nakash, *The Shi'is of Iraq*, Princeton: Princeton University Press, 1994, 312pp.

□ Nasr, Seyyed Hossein (Translator), Shi'a, Tabatabai, Muhammad Husayn, Qum: Ansariyan, 1981 253pp.

ترجمه کتاب تشیع نوشته مرحوم آیت‌الله سید محمد حسین طباطبائی

□ Seyyed Hossein Nasr, "The writings of Sadr al-Din Shirazi", Recherches d'islamologie, Recueil d'articles offert a G. Anawati et L. Gardet par leurs collegues et amis, Louvain Louvain, 1977 pp.261-271

«نگاشته‌های صدرالدین شیرازی (ملا صدرا)»

□ Seyyed Hossein Nasr, "Mulla Sadra and the doctrine of the unity of being", Philosophical forum 4 i (1972) pp.153-161.

«ملا صدرا و عقیده وحدت وجود»

□ Seyyed Hossein Nasr, "Mulla-a Sadra as a source for the history of Muslim philosophy", Proc. 26th Int. Cong. Or. 1964 v1 (1970) pp.307-310

«آثار ملا صدرا به عنوان منابعی برای تاریخ فلسفه اسلامی»

□ Seyyed Hossein Nasr, Shi'ism and Sufism: their relationship in essence and in history, Relig. stud. 6 (1970) pp.229-242.

«تشیع و تصوف: ارتباط آنها در ذات و در تاریخ»

□ Seyyed Hossein Nasr, "Mulla Sadra as a source for the history of Muslim philosophy", Islamic Studies 3 (1964) pp.309-314.

«آثار ملا صدرا به عنوان منابعی برای تاریخ فلسفه اسلامی»

□ Seyyed Hossein Nasr, "In the name of God most merciful and compassionate; the life of Sadr al-Muti 'allihin Shirazi and a discussion of motion in the category of substance by His Holiness Hajj Sayyid 'Abu'l-Hasan Husaini Qazwini". Translated by Seyyed Hossein Nasr, vol. 1, 1961 pp.7-21.

«به نام خداوند بخشنده مهربان: زندگی صدرالمتألهین شیرازی و بخشی از عقیده.....»

□ Seyyed Hossein Nasr, "Sadr al-Din Shirazi, his life, doctrines and significance", Indo-Iranica 14 iv (1961) pp.6-16.

«صدر الدین شیرازی، زندگی وی، عقاید و اهمیت وی»

□ Seyyed Hossein Nasr, "Sadr al-Din Muhammad Ibn'Ibrahim Shirazi, the renewer of Islamic philosophy in the 11th/17th century", by Sayyid Muhammad Husain Tabataba'i. Translated by Seyyed Hossein Nasr. vol. 1961

تاریخ فلسفه اسلامی. مجموعه مقالاتی درباره تاریخ فلسفه اسلامی است که سیدحسین نصر همراه با اولیور لیمان از محققان مختلف حوزه فلسفه اسلامی تهیه و در این کتاب به چاپ رسانده‌اند.

□ Seyyed Hossein Nasr, The Islamic intellectual tradition in Persia, Edited by Razavi, Mehdi Amin, Richmond (Surrey): Curzon, 1996 375pp. [Previously published essays.] Richmond (Surrey), 1996 [Review] Reviewed by Kubba, Laith. in American Journal of Islamic Social Sciences, 15 iii (1998), pp.158-161 (English) Reviewed by Leaman, O. in British Journal of Middle Eastern Studies, 24 ii (1997), pp.302-304 (English) Reviewed by Moris, Zailan in Islamic Quarterly, 41 i (1997), pp.77-79 (English) Reviewed by Gheissari, Ali in Journal of Iranian Research and Analysis, 15 ii (1999), pp.188-190 (English) Reviewed by Ridgeon, L. in Journal of the Royal Asiatic Society, 7 iii (1997), pp.454-455 (English) Reviewed by Moris, Zailan. in Muslim World, 88 ii (1998), pp.204-205 (English); 89 i (1999), pp.114-115 (English) Reviewed by Hameen-Anttila, J. in Studia Orientalia, 82 (1997), p.261 (English).

سنت فکری اسلامی در ایران (مجموعه مقالاتی از سید حسین نصر)

□ Expectation of the millennium: Shi'ism in history. Edited, annotated, and with an introduction by Seyyed Hossein Nasr, Hamid Dabashi, Seyyed Vali Albany (USA): State University of New York Press, 1989 460pp. [Anthology.]

در انتظار ظهور، تشیع در تاریخ، همراه به توضیحات و مقدمه‌ای از سید حسین نصر، حامد دیشی و سید ولی رضا نصر

□ Nasr, Seyyed Hossein (Editor), Dabashi, Hamid (Editor) Nasr, Seyyed Vali Reza (Editor), Shi'ism: doctrines, thought, and spirituality, Albany (USA): State University of New York Press, 1988 401pp.

تشیع، عقیده، اندیشه و معنویت (مجموعه مقالاتی به کوشش سید حسین نصر، سید ولی رضا نصر)

□ Seyyed Hossein Nasr, "The metaphysics of Sadr al-Din Shirazi and Islamic philosophy in Qajar Iran", Qajar Iran: political, social and cultural change 1800-1925. Ed. E. Bosworth & C. Hillenbrand Edinburgh: Edinburgh University Press, 1983 pp.177-198.

«فلسفه صدرالدین شیرازی و فلسفه اسلامی در عصر قاجار»

- Danishpazhouh, translated and adapted by A. Newman", Authority and political culture in Shi'ism. Ed. Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988 pp.213-239.
- «شرح حال کتاب‌شناسانه درباره حکومت و حکومت‌داری»، ترجمه نوشته‌ای از محمد تقی دانش پژوه با توضیحاتی از نیومن
- Ali al-Orabi, *Shii Renaissance: A case Study of the Theosophical School of Bahrain in the 7th/13th Century* (Ph.D.dissertation, McGill University, 1992)
- رنسانس شیعه: مطالعه موردی از مکتب فلسفی بحرین در قرن هفتم هجری.
- Erling L. Petersen., "Studies on the historiography of the 'Ali-Mu'awiyah conflict", *Acta Orientalia (Academiae Scientiarum Hungaricae)* 27 (1963), pp.83-118.
- «مطالعاتی درباره تاریخ نگاری نزاع میان علی (علیه السلام) و معاویه»
- Erling L. Petersen", 'Ali and Mu'awiyah. The rise of the Umayyad Caliphate 656-661", *Acta Orientalia (Academiae Scientiarum Hungaricae)* 23 (1959) pp.157-196.
- علی (علیه السلام) و معاویه: برآمدن خلافت امویان ۶۵۶ - ۶۶۱
- Erling L. Petersen, *Ali and Muawiyah in Early Arabic Tradition: Studies on the Genesis and Growth of Islamic Historical Writing until End of Ninth Century*, Copenhagen: Munksgaard, 1964.
- علی (علیه السلام) و معاویه در سنت کهن عربی: مطالعاتی درباره شکل‌گیری دانش تاریخ نگاری تا اواخر قرن نهم میلادی
- Latimah S. Peerwani, "Qur'anic hermeneutics: the views of Sadr al-Din Shirazi", *British Society for Middle Eastern Studies Bulletin*, Exeter: British Society for Middle Eastern Studies, 1991 pp.468-477.
- تفسیری از قرآن: دیدگاه‌های صدرالدین شیرازی
- D. Pinault, *Shiites: ritual and popular piety*", in *A Muslim community*, London, 1992.
- «شیعیان: مناسک و عبادات متداول»
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint. Part 9*", *Al-Tawhid* 14 i, 1997 pp.41-69. (Translation of Ruh-e mujarrad, a biographical account of a major Shi'i mystic, Sayyid Hashim Musawi Haddad.)
- ترجمه «روح مجرد»: روایت شرح حال نگارانه از عارف نامدار شیعه سید هاشم موسوی حداد»
- pp.22-34.
- ترجمه مقاله «صدرالدین محمد بن ابراهیم شیرازی، احیاگر فلسفه اسلامی در قرن یازدهم هجری»، نوشته آیت الله سید محمد حسین طباطبائی
- Theology of al-'Allama al-Hilli (d. 726/1325), by Schmidtke, S., Berlin, 1991 [Review] S. Schmidtke Reviewed by Gimaret, D. in *Bulletin Critique des Annales Islamologiques*, 10 / 1993 (1994), pp.81-83 (French); Reviewed by Hawting, G.[R]. in *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 56 i (1993), pp.198-199 (English); Reviewed by Newman, A.J. in *Iranian Studies*, 27 i-iv / 1994 (1995), pp.211-213 (English); Reviewed by N(angel), T. in *Zeitschrift der Deutschen Morgenlandischen Gesellschaft*, 145 i (1995), p.219 (German)
- مروری بر کتاب کلام علامه حلی (متوفی ۷۲۶ق) نوشته دانیل ژیماره، هوتینگ و نیومن
- Newman, A. J., "The role of the Sadat in Safavid Iran: confrontation or accommodation?", *Oriente Moderno*, 18 (79) ii, 1999, pp.577-596.
- «نقش سادات در ایران دوره صفویه: مواجهه یا سازگاری؟»
- Newman, A. J., "The myth of the clerical migration to Safavid Iran: Arab Shiite opposition to 'Ali al-Karaki and Safavid Shiism", *Welt des Islams*, 33 i, 1993, pp.66-112.
- افسانه مهاجرت روحانیان به ایران صفوی: مخالفت شیعیان عرب با علی‌الکرکی و تشیع صفویه
- Newman, A. J., "The nature of the Akhbari/Usuli dispute in late Safavid Iran. Part 1: 'Abdallah al-Samahiji's *Munyat al-Mumarisin*", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 55, 1992 pp.22-51. [Incl. Arabic text & trans.]
- «ماهیت نزاع اخباری - اصولی در اواخر دوران صفویه در ایران» (رساله منیة الممارسین عبدالله سماهیجی، بخش اول)
- Newman, A. J., "The nature of the Akhbari/Usuli dispute in late Safavid Iran. Part 2: The conflict reassessed", *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 55, 1992 pp.250-261.
- «ماهیت نزاع اخباری - اصولی در اواخر دوران صفویه در ایران» (رساله منیة الممارسین عبدالله سماهیجی، بخش دوم)
- Newman, A. J., "An annotated bibliography on government and statecraft / Mohammad-Taqi

ترجمه مقاله «تأملاتی درباره معنی خط الطیر در آیه سی و یکم سوره حج»، نوشته کاظم برگ نیسی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Talab wa iradah: a treatise on some fundamental issues of Islamic theology. Part 3", Hikmat 1 iii, 1996 pp.287-302.

ترجمه انگلیسی «رساله طلب و اراده» از امام خمینی (بخش سوم)

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint. Part 8", Al-Tawhid 13 iv, 1996 pp.72-96.

ترجمه رساله «روح مجرد»، از سید هاشم موسوی حداد

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint. Part 6", Al-Tawhid 13 ii, 1996 pp.91-112.

ترجمه رساله «روح مجرد»، از سید هاشم موسوی حداد

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint. Part 5", Al-Tawhid 13 i, 1996 pp.39-59.

ترجمه رساله «روح مجرد»، از سید هاشم موسوی حداد

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint. Part 7", Al-Tawhid 13 iii, 1996 pp.75-99.

ترجمه رساله «روح مجرد»، از سید هاشم موسوی حداد

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Forty Hadith: an exposition. Part 36", Al-Tawhid 12 iii, 1995 pp.5-18.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Forty adith: an exposition", al-Tawhid 12 iv, 1995 pp.15-31.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Talab wa iradah: a treatise on some fundamental issues of Islamic theology. Part I", Hikmat 1 i, 1995 pp.27-54.

رساله «طلب و اراده» از امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Talab wa iradah: a treatise on some fundamental issues of Islamic theology Part II", Hikmat 1 ii, 1995 pp.143-157.

رساله «طلب و اراده» از امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The early history of 'Ilm al-Usul. (Part I)", Hikmat 1 i, 1995 pp.71-88.

ترجمه «تاریخ علم الاصول» مرحوم سید محمد باقر صدر

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The Qur'an as its own interpreter", Hikmat 1 i, 1995 pp.3-25.

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslimsaint. Part 10", Al-Tawhid 14 ii, 1997 pp.39-64.

ترجمه «روح مجرد»: روایت شرح حال نگارانه از عارف نامدار شیعه سید هاشم موسوی حداد»

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", "The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslimsaint. Part 11", Al-Tawhid 14 iii, 1997 pp.31-60.

ترجمه «روح مجرد»: روایت شرح حال نگارانه از عارف نامدار شیعه سید هاشم موسوی حداد»

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Ashura': history and popular legend", Al-Tawhid 13 iii, 1996 pp.41-74.

«عاشورا: تاریخ و افسانه‌های رایج» [ترجمه دو مجلس اول از کتاب حماسه حسینی از مرتضی مطهری]

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Ashura': misrepresentations and distortions", Al-Tawhid 13 iv, 1996 pp.57-71.

«عاشورا: تحریفات و کج فهمی‌ها» (مجلس سوم از کتاب حماسه حسینی از مرتضی مطهری)

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Forty Hadith: an exposition. Part 38, Al-Tawhid 13 i, 1996 pp.9-16.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Forty Hadith: an exposition. Part 39", Al-Tawhid 13 ii, 1996 pp.5-20.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Forty Hadith: an exposition. Part 40", Al-Tawhid 13 iii, 1996 pp.11-20.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator), Forty Hadith: an exposition. Part 41", Al-Tawhid 13 iv, 1996 pp.36-44.

ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", Lubb al-lubab (The kernel of kernels): a short treatise on wayfaring, Part I", Al-Tawhid 13 iv, 1996 pp.97-125.

ترجمه رساله لب اللباب از سید محمد حسین حسینی تهرانی (بخش اول)

□ Qara'i, Ali Quli (Translator)", "Reflections on a Qur'anic metaphor: the meaning of 'khatf al-tayr' "in Verse 31 of Surat al-Hajj, Bargnaysi, Kazim Al-Tawhid 13 iv, 1996 pp.5-35.

- «پرتویی بر شرح حال و زندگی سید مجتبی موسوی لاری»
- Qara'i, Ali Quli", *The Quran and its translators*, Al-Tawhid 12 ii, 1994 pp.13-48.
- «قرآن و مفسران آن» (مروری بر یک کتاب)
- Daud Rahbar", *The relation of Shi'a theology to the Qur'an*", *Muslim World*, 51 (1961), pp.92-98, 211-216.
- «ارتباط کلام شیعه با قرآن»
- Daud Rahbar", *The relation of Shi'a theology to the Qur'an*", *Muslim World*, 52 (1962), pp.17-21, 124-128.
- «ارتباط کلام شیعه با قرآن»
- Daud Rahbar", *Relation of Muslim theology to the Qur'an*". *Muslim World*, 51 (1961), pp.44-49.
- «ارتباط کلام شیعه با قرآن»، نوشته‌های رهبر، بیشتر با تأکید بر نظریه تحریف قرآن و انتساب آن به شیعیان است و حاوی نکات مهمی نیست.
- Ali Rahnama, *An Islamic utopian: a political biography of Ali Shari'ati*, Tauris, 1998, 418pp.
- اتوپیاخواهی مسلمان: شرح حال سیاسی علی شریعتی
- Islamic utopian, by Rahnama, Ali, London, 1998
- [Review] Reviewed by Martin, V. in *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 62 iii (1999), pp.559-560 (English); Reviewed by Ghamari-Tabrizi, Behrooz. in *Critique: Journal for Critical Studies of the Middle East*, 16 (2000), pp.105-111 (English); Reviewed by Richard, Yann. in *Iranian Studies*. 32 iv / 1999 (2000), pp.617-620 (English); Reviewed by Vakili, Valla. in *Journal of Iranian Research and Analysis*, 15 ii (1999), pp.190-192 (English); Reviewed by Afrasiabi, K.L. in *Middle East Journal*, 54 i (2000), pp.139-140 (English); Reviewed by Ansari, A. M. in *Middle Eastern Studies*, 36 iii (2000), pp.261-265 (English).
- مروری بر کتاب اتوپیاخواهی مسلمان: شرح حال سیاسی علی شریعتی. این کتاب با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: علی رهنما، مسلمانان در جستجوی ناکجا آباد: زندگی سیاسی علی شریعتی، ترجمه کیومرث قرقلو (تهران: گام نو، ۱۳۸۱).
- Ali Rahnama", *Competing Shi'i subsystems in contemporary Iran*", *Farhad Nomani, Iran after the revolution: crisis of an Islamic state*. Ed. Saeed Rahnama & Sohrab Behdad London: Tauris, 1995, pp.65-93.
- Ali Rahnama", *Ali Shariati: teacher, preacher, rebel*", *Pioncers of Islamic revival*. Ed. Ali Rahnama London: Zed,
- ترجمه مقاله «قرآن و مفسران آن»، نوشته بهاء الدین خرمشاهی
- Qara'i, Ali Quli (Translator). *The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint*. Part 3", Al-Tawhid 12 iii, 1995 pp.35-54.
- ترجمه رساله «روح مجرد»، شرح حال سید هاشم موسوی حداد
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *The spirit immaterial: reminiscences of a contemporary Muslim saint*. Part 4", Al-Tawhid 12 iv, 1995 pp.45-62.
- ترجمه رساله «روح مجرد»، شرح حال سید هاشم موسوی حداد
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Awsaf al-ashraf (The attributes of the noble): a treatise on spiritual wayfaring*. Part 1", Al-Tawhid 11 i-ii, 1994 pp.127-149.
- ترجمه بخشی از کتاب اوصاف الاشراف نوشته خواجه نصیر الدین طوسی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Awsaf al-ashraf (The attributes of the noble): a treatise on spiritual wayfaring*. Part 2", Al-Tawhid 11 iii-iv, 1994 pp.185-213.
- ترجمه بخشی از کتاب اوصاف الاشراف نوشته خواجه نصیر الدین طوسی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Bidayat al-Hikmah: the elements of Muslim metaphysics*. Part 9", Al-Tawhid 11 i-ii, 1994 pp.165-184. 10 ii-iii, 1992-1993 pp.151-166, .10 iv, 1993 pp.97-111.
- ترجمه بخشی از کتاب بدایة الحکمة مرحوم سید محمد حسین طباطبایی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Forty Hadith: an exposition*. Part 32", Al-Tawhid 11 i-ii, 1994 pp.59-71.
- ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Forty Hadith: an exposition*. Part 33", Al-Tawhid 11 iii-iv, 1994 pp.43-63.
- ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Forty Hadith: an exposition*. Part 34", Al-Tawhid 12 i, 1994 pp.13-24.
- ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *Forty Hadith: an exposition*. Part 35", Al-Tawhid 12 ii, 1994 pp.49-56.
- ترجمه بخشی از اربعین حدیث امام خمینی
- Qara'i, Ali Quli (Translator)", *The light of benevolence on the horizon of life Lari, Sayyid Mujtaba Musawi*", Al-Tawhid 11 i-ii, 1994 pp.150-164.

Harmattan, 1985 pp.23-82.

□ Richard, Y", Ayatollah Kashani: precursor of the Islamic Republic?", Keddie, N. R. (Translator) Religion and politics in Iran: Shi'ism from quietism to revolution. Ed. N.R.Keddie New Haven: Yale University Press, 1983 pp.101-124.

□ Richard, Y, Der verborgene Imam: die Geschichte des Schiismus in Iran, Seel, B. (Translator) Berlin: Wagenbach, 1983 159pp. [Tr. of Le Shi'isme en Iran, Paris 1980.]

□ Richard, Y", Le role du clerge: tendances contradictoires du chi'isme iranien contemporain", Archives des Sciences Sociales des Religions 55, 1983 pp.5-27.

□ Richard, Y", Base ideologique du conflit entre Mosaddeq et l'ayatollah Kashani", Le cuisinier et le philosophe: hommage a Maxime Rodinson. Etudes d'ethnographie historique du Proche-Orient reunies par J-P.Digard, Paris: Maisonneuve et Larose, 1982 pp.263-274.

□ Richard, Y", Ayatollah Kashani - ein Wegbereiter der islamischen Republik?", Mardom Nameh 1981 pp.277-305.

□ Keddie, N. R, Richard, Y, Roots of revolution: an interpretive history of modern Iran, New Haven: Yale University Press, 1981 321pp.

□ Sayyid. Athar. Abbas. Rizvi", Shi'ite religious literature in the Deccan", Rivista degli Studi Orientali 64, 1990 pp.17-35.

«نگاشته‌های شیعی در دکن»

□ Sayyid. Athar. Abbas. Rizvi", Ithna Ashariya Shias in India", Milla wa-Milla,6 (1966) pp.51-64.

«شیعیان اثنا عشری در هند»

□ Sayyid. Athar. Abbas. Rizvi", Mahdavi movement in India", Medieval India Quarterly (1950) pp.10-25.

«حرکت مهدوی در هند»

□ Sayyid. Athar. Abbas. Rizvi, A Socio-Intellectual History of the Isna Ashari Shiis in India, Canbrrra, 1986.

«تاریخ اجتماعی - فکری تشیع دوازده امامی در هند»

□ Stephan Rosiny, Shia's publishing in Lebanon: with special reference to Islamic and Islamist publications, Berlin: Das Arabische Buch, 1999, (Schriften des

1994, pp.208-250.

□ Ali Rahnama, Pioneers of Islamic revival, London, 1994, 279pp.

پیش‌تازان احیای اسلام

□ Y.Richard, El islam shii, Vivanco, J. (Translator) Barcelona: Bellaterra, 1996 299pp. [Tr. of Islam chi'ite, Paris 1991.]

□ Digard, P, Hourcade, B, Richard, Y, L'Iran au XXe siecle, Paris: Fayard, 1996 459pp.

□ Richard, Y." Iran, Le culte des saints dans le monde musulman." Sous la dir. de H.Chambert-Loir & C.Guillot Paris: Ecole Francaise d'Extreme Orient, 1995, (Etudes Thematiques, 4) pp.147-157.

□ Richard, Y."Le mausolee de 'Ali b.Mahziar a Ahvaz, Le culte des saints dans le monde musulman". Sous la dir. de H.Chambert-Loir & C.Guillot Paris: Ecole Francaise d'Extreme Orient, 1995, (Etudes Thematiques, 4) pp.156-165.

□ Richard, Y, Shi'ite Islam: polity, ideology, and creed, Oxford: Blackwell, 1995 241pp. [Tr. of Islam chi'ite, Paris 1991.]

□ Richard, Y", La fonction parentetique du 'Alem: la priere du vendredi en Iran depuis la revolution", Welt des Islams, 29, 1989 pp.61-82.

□ Richard, Y", Shari'at Sangalaji: a reformist theologian of the Rida Shah period", Arjomand, K. (Tanslator) Authority and political culture in Shi'ism Ed Said Amir Arjomand Albany: State University of New York Press, 1988 pp.159-177.

«شریعت سنگلجی: متکلم و احیاءگری در عصر رضا شاه». این مقاله

بحثی درباره زندگی و آثار شیخ محمد حسن بن حاج رضاقلی شریعت سنگلجی (متوفی ۱۳۶۳ق) است. وی دارای عقاید خاصی بوده است. از آثار او حرمت ربا، اسلام و موسیقی؛ توحید، عبادت، یکتاپرستی؛ کلید فهم قرآن و محو الموهوم به چاپ رسیده است. ر.ک: خانباها مشار، مؤلفین کتب چاپی فارسی و عربی، ج دوم، ص ۵۵۹ - ۵۶۰.

□ Richard, Y", Hoseyn-'Ali Montazeri", Orient (Opladen) 26, 1985 pp.303-306.

□ Richard, Y", L'organisation des Feda'iyane Esлам, mouvement integriste musulman en Iran (1945-1956)", Radicalismes islamiques. Volume I: Iran, Liban, Turquie publie sous la direction de O.Carre et P.Dumont Paris:

- (al-sultan al-'adil) in Shi'ite Islam, New York, 1988.]
- «مروری بر کتاب حاکم عادل یا ولی فقیه: تلاشی بر ربط دو مفهوم شیعی»
- Abdulaziz A. Sachedina, Just ruler (al-sultan al-'adil) in Shi'ite Islam, by Sachedina, Abdulaziz, New York, 1988 [Review] Reviewed by Nanji, Asim A. in Journal of the American Academy of Religion, 62 i (1994), pp.213-215
- «مروری بر کتاب حاکم عادل» (نوشته عظیم نانجی)
- Abdulaziz A. Sachedina, The just ruler (al-sultan al-'adil) in Shi'ite Islam: the comprehensive authority of the jurist in Imamite jurisprudence, New York: Oxford University Press, 1988, rp. 1998, 281pp.
- حاکم عادل (السلطان العادل) در تشیع: ولایت فقیه در تشیع
- Abdulaziz A. Sachedina, "The eternal meaning of the Imam Husayn's martyrdom", Alserat 12, 1986, pp.195-206.
- پیام ابدی شهادت امام حسین علیه السلام
- Abdulaziz A. Sachedina, "The significance of Kashshi's Rijal in understanding the early role of the Shi'ite fuqaha", Logos Islamikos: Studia Islamica in honorem Georgii Michaelis Wickens Ed. R.M.Savory & D.A.Agius Toronto: Pontifical Institute of Medieval Studies, 1984, (Papers in Medieval Studies, 6), pp.183-206.
- «اهمیت کتاب رجال کشی برای شناخت نقش اولیه فقهای شیعه»
- Abdulaziz A. Sachedina, "Ali Shariati: ideologue of the Iranian revolution", Voices of resurgent Islam. Ed. J. L. Esposito New York: Oxford University Press, 1983, pp.191-214.
- «علی شریعتی: ایدئولوگ انقلاب ایران»
- Abdulaziz A. Sachedina, "Al-khums: the fifth in the Imami Shi'i legal system", Journal of Near Eastern Studies 39 (1980), pp.275-289.
- «خمس: یک پنجم مال در سیستم فقهی شیعه»
- Abdulaziz A. Sachedina, "A treatise on the occultation of the twelfth Imamite Imam", Studia Islamica 48 (1978), pp.109-124.
- «رساله‌ای درباره غیبت امام دوازدهم در شیعه»
- Abdulaziz A. Sachedina, Islamic Messianism: The Idea of the Mahdi in Twelver Shiism, Albany: NY: State University of New York Press, 1981.
- مهدویت اسلامی: نظریه مهدی در تشیع دوازده امامی
- Arbeitskreises Moderne und Islam, 2) 184pp.
- نشر شیعی در لبنان. برای گزارشی از این کتاب بنگرید به: محمد نوری، «نشر شیعی در لبنان»، کتاب ماه دین، شماره ۶۶ - ۶۷ [فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۲]، ص ۷۲ - ۷۸.
- Stephan Rosiny, Zwei Forschungsinstitute der schiitischen "islamischen Bewegung" in Beirut, DAVO-Nachrichten 9, 1999 pp.84-86.
- Stephan Rosiny, Islamismus bei den Schiiten im Libanon: Religion im Ubergang von Tradition zur Moderne, Berlin: Das Arabische Buch, 1996, (Studien zum Modernen Islamischen Orient, 8) 355pp.
- U. Rubin, "Prophets and progenitors in the early Sha tradition", Jerusalem Studies in Arabic and Islam 1 (1979), pp.40-65
- «پیامبران و اولاد آنها در سنت اولیه تشیع»
- U. Rubin, "Pre-existence and light. Aspects of the concept of Nur Muhammad", Israel Oriental Studies 5 (1975), pp.62-119
- «پیش از وجود و نور: ابعادی از عقیده به مفهوم نور محمدی»
- Prolegomena to the Qur'an / Abu al-Qasim al-Musawi al-Khu'i Abu 'I-Qasim Khu'i Abdulaziz (Translator) Sachedina New York: Oxford University Press, 1998, 280pp. [Tr. of Bayan fi tafsir al-Qur'an.]
- مقدمه‌ای بر قرآن: ترجمه البیان فی تفسیر القرآن آیت الله خویی
- Abdulaziz A. Sachedina, "A minority within a minority: the case of the Shi'a in North America", Muslim communities in North America. Ed. Y. Yazbeck Haddad & J. Idleman Smith Albany (USA): State University of New York, 1994, pp.3-14.
- «اقلیتی در میان اقلیتی: مطالعه موردی شیعیان شمال آمریکا»
- Abdulaziz A. Sachedina, "Activist Shi'ism in Iran, Iraq, and Lebanon", Fundamentalisms observed. Ed. M. E. Marty & R. S. Appleby. A study conducted by the American Academy of Arts & Sciences Chicago: University of Chicago Press, 1991, (The Fundamentalism Project, 1), pp.403-456.
- «فعالان شیعه در ایران، عراق و لبنان»
- The Just ruler or the guardian jurist: an attempt to link two different Shi'ite concepts, Journal of the American Oriental Society 111, 1991, pp.549-562. [Review article of Sachedina, Abdulaziz Abdulhussein. The just ruler

- Islamic movement of Iraqi Shi'as, by Wiley, J.N., Boulder, 1992 [Review] J.N. Wiley Reviewed by Nasr, Seyyed Vali Reza. in *International Journal of Middle East Studies*, 25 (1993), pp. 718-719 (English)
- «مروری بر کتاب حرکت اسلامی شیعیان در عراق» [نوشته سید ولی رضا نصر]
- *Theologie und Gesellschaft im 2. und 3. Jahrhundert Hidschra. Bde. I-II*, by Ess, J. van, Berlin, 1991-1992 [Review] Reviewed by Gilliot, C. in *Arabica*, 40 iii (1993), pp. 345-402 (French)
- B. Scarcia Amoretti, "Gli ashab di 'Ali al-Rida: il caso di Fadl Ibn Sahl", *Quaderni di Studi Arabi* 5-6, 1987-88, pp. 699-707.
- B. Scarcia Amoretti, "Informazione di tipo onomastico nel Kitab al-naqd (XII sec.)", *Cahiers d'Onomastique Arabe* 1982-1984, 1985, pp. 65-72.
- B. Scarcia Amoretti, "Sul 'ilm al-rig āl e certa produzione storiografica persiana: note bibliografiche", *Cahiers d'Onomastique Arabe* 1981, 1982, pp. 57-66.
- B. Scarcia Amoretti, "L'Imanismo in Iran nell'epoca selgiuchide: a proposito del problema della 'comunit ā", *La Bisaccia dello Sheikh: omaggio ad A. Bausani* Venice, 1981, (*Quaderni del Seminario di Iranistica, etc.*, Univ. Venezia, 19), pp. 127-139.
- B. Scarcia Amoretti, "introduzione al Q ām s ar-rig āl di Tust āri: per una guida alla lettura dei testi prosopografici imamiti", *Cahiers d'Onomastique Arabe* 1979, pp. 37-49.
- B. Scarcia Amoretti, "La Risalat-al-imama di Nasir al-Din Tusi", *Revista degli Studi Orientali* 47 (1972), pp. 247-276.
- رسالة الامامه خواجه نصير الدين طوسي
- B. Scarcia Amoretti, "Una polemica religiosa tra 'ulama' di Mashad e 'ulama' uzbeki nell'anno 997/1588-1589", *Annali, Istituto Orientale di Napoli* N.S. 14 (1964), pp. 647-671.
- «مجادله‌ای دینی میان علمای مشهد و ازبک در ۹۹۷ ق / ۱۵۸۸ - ۱۵۸۹ م»
- B. Scarcia Amoretti, "Sulla 'Umdat at-talib fi ansab al Abi Talib', e sul suo autore Gamal ad-din", *Annali, Istituto Orientale di Napoli* N.S. 13 (1963), pp. 287-294.
- M. Salati, "Presence and role of the Sadat in and from Gabal 'Amil (14th-18th centuries)", *Oriente Moderno* 18 (79) ii, 1999, pp. 597-627.
- «حضور و نقش سادات در جبل عامل و خارج آن»
- M. Salati, "Nuovi documenti sui Zuhrawi / Zuhra Zada di Aleppo (1699-1710)", *Annali di Ca' Foscari* 37 iii / *Serie Orientale*, 29, 1998, pp. 115-154.
- M. Salati, "Un documento di epoca mamelucca sul waqf di 'Izz al-Din Abu l-Makarim, Hamza b. Zuhra al-Husayni al-Ishaqi al-Halabi (ca. 707/1307)", *Annali della Facolt ā di Lingue e Letterature Straniere di C ā Foscari* 33 iii / *Serie Orientale* 25, 1994, pp. 97-137. [Aleppo. Incl. text in Arabic script & Italian translation.]
- «سندی درباره موقوفه‌ای از عزالدین ابوالمکارم حمزة بن زهرة حسینی حلبی (متوفی حدود ۷۰۷ ق / ۱۳۰۷ م)»
- M. Salati, "Toleration, persecution and local realities: observation on the Shiism in the Holy Places and the Bilad al-Sham (16th-17th centuries)", *Convegno sul tema: La Shi'a nell'Impero ottomano (Roma ... 1991) Rome: Accademia Nazionale dei Lincei, 1993, (Accademia Nazionale dei Lincei: Fondazione Leone Caetani, 25), pp. 121-148.*
- M. Salati, "La Lu'lu'ā al-Bahrayn fi l-igaza li-qurratay al-'ayn di ayh Y suf b. Ahmad al-Bahr āni (1107-1186 / 1695-1772): per lo studio della Si'a di Bahrayn", *Annali della Facolt ā di Lingue e Letterature Straniere di Cā Foscari* 28 iii / *Serie Orientale* 20, 1989, pp. 111-145.
- «لؤلؤة البحرين في اجازة لقرتي العين تالیف شیخ یوسف بن احمد بحرانی (۱۱۰۷ - ۱۱۸۶ / ۱۶۹۵ - ۱۷۷۲)»، مقدمه‌ای برای مطالعه تاریخ تشیع در بحرین
- M. Salati, "La 'Takmila amal al- āmil' di Hasan as-Sadr (1272-1354 / 1856-1935)", *Rivista degli Studi Orientali* 62, 1988, pp. 7-24.
- «نکاتی درباره تکملة اهل الامل حسن صدر (متوفی ۱۳۵۴ ق)»
- M. Salati, "Le nisbe geografiche del 'K. Amal al- āmil fi dīkr 'ulam ā' Gabal 'A mil'", *Cahiers d'Onomastique Arabe* 1982-1984, 1985, pp. 57-63.
- «نکاتی نسب شناسانه درباره کتاب اهل الامل فی ذکر علماء جبل عامل»
- B. Scarcia Amoretti, *Sciiti nel mondo Rome: Jouvence, 1994, (Storia, 32), 349pp.*

□ S. Schmidtke", *Modern modifications in the Shi'i doctrine of the expectation of the Mahdi (intizar al-Mahdi): the case of Khumaini*", *Orient* (Opladen) 28, 1987, pp.389-406; 463.

«تعدیلاتی جدید در عقیده انتظار شیعه به مهدی»: مطالعه موردی درباره خمینی»

□ D.J. Stewart, *Islamic legal orthodoxy: Twelver Shiite responses to the Sunni legal system*, Salt Lake City: University of Utah Press, 1998, 280pp.

راست اندیشی در اندیشه اسلامی: پاسخ شیعه امامیه به نظام فقهی اهل سنت

□ D.J. Stewart", *The lost biography of Baha' al-Din al-'Amili and the reign of Shah Isma'il II in Safavid historiography*", *Iranian Studies* 31 ii, 1998, pp.177-205.

«شرح حال گمشده شیخ بهاء الدین عاملی و نکاتی درباره دوره شاه اسماعیل دوم در تاریخ نگاری صفویه». این مقاله توسط نگارنده در حال ترجمه است.

□ D.J. Stewart", *Capital, accumulation, and the Islamic academic biography*", *Edebiyat N.S.* 7 ii, 1997, pp.345-362. (The rhetoric of accumulation present in the autobiography of Yusuf ibn Ahmad al-Bahrani.)

□ D.J. Stewart", *Husayn b.'Abd al-Samad al-'Amili's treatise for Sultan Suleiman and the Shi'i Shafi'i legal tradition*", *Islamic Law and Society* 4 ii, 1997, pp.156-199.

رساله‌ای از حسین بن عبدالصمد به نام سلطان سلیمان عثمانی (حسین بن عبدالصمد حارثی (متوفی ۹۸۴ق)، فقیه و عالم نامدار عصر صفویه، یکی از شخصیت‌های به نام شیعه است. درباره زندگی و سوانح عمر او به تفصیل در مقاله نخستین شیخ الاسلام قزوین، پایتخت صفویه سخن رفته است. این مقاله درباره نسخه‌ای از کتاب نور الحقیقه و نور الحدیقه تألیف حسین بن عبدالصمد حارثی (متوفی ۹۸۴ق) است که در کتابخانه لیدن باقی مانده و به خط حسین بن عبدالصمد حارثی است. نکته‌ای که در اینجا شایسته اشاره است، این که کتاب نور الحدیقه در اصل تلخیصی از ادب الذنب و الدین ابوالحسن علی بن محمد ماوردی (متوفی ۴۵۰ق) است. مقایسه متن این دو کتاب، مؤید این نظر است (برای مثال حارثی، ص ۳۷ - ۳۹ با ماوردی، ص ۲۲ - ۲۳؛ حارثی، ص ۴۰ - ۴۱ با ماوردی، ص ۲۸ - ۲۹؛ حارثی، ص ۴۵ - ۴۶ با ماوردی، ص ۳۱ - ۳۲). حارثی تألیف این کتاب را در ۳ شعبان ۹۴۵ق به پایان برده است. آقای سید محمد جواد جلالی حسینی (که نگارنده ملخص بودن کتاب حارثی را به واسطه از ایشان شنیده) این کتاب را بر اساس دو نسخه به چاپ رسانده‌اند.

□ S. Schmidtke, *Theologie, Philosophie und Mystik im zwölftenschiitischen Islam des 9./15. Jahrhunderts: die Gedankenwelten des Ibn Abi Gumhur al-Ahsa'i* (um 838/1434-35 - nach 906/1501), Leiden: Brill, 2000, (Islamic Philosophy, Theology and Science: Texts and Studies, XXXIX), 355pp.

کلام، فلسفه و عرفان در اسلام شیعی قرن هفتم: اندیشه‌های کلامی ابن ابی الجمهور احسانی (تولد ۸۳۸ق، وفات حدود ۹۰۶ق)

□ S. Schmidtke", *The influence of Shams al-Din Shahrazuri (7th/13th century) on Ibn Abi Gumhur al-Ahsa'i*", *Encounters of words and texts: intercultural studies in honor of Stefan Wild ... 1997*, presented by his pupils in Bonn. Ed. L. Edzard & C. Szyska Hildesheim: Olms, 1997, (Arabistische Texte und Studien, 10), pp.23-32.

«تأثیر شمس الدین شهرزوری بر ابن ابی الجمهور احسانی» (این مقاله توسط نگارنده به همین عنوان به فارسی ترجمه شده و در کتاب ماه دین به چاپ رسیده است)

□ S. Schmidtke", *Twelver-Shi'ite resources in Europe: the Shi'ite Collection at the Oriental Department of the University of Cologne, the fonds Henry Corbin and the Fonds Shaykhi at the Ecole Pratique des Hautes Etudes (EPHE), Paris. With a catalogue of the Fonds Shaykhi Mohammad Ali Amir-Moezzi*", *Journal Asiatique* 285 i, 1997, pp.73-122. [Catalogue, pp.87-122.]

□ S. Schmidtke", *Al-'Allama al-Hilli and Shi'ite Mu'tazilite theology*", (Summar[y]: *Al-'Allama al-Hilli und die schi'itisch-mu'tazilitische Theologie.*) "Spektrum Iran 7 iii/iv, 1994, pp.10-35; 136-137.

«اندیشه‌های کلامی علامه حلی». این کتاب با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: زابینه اشمیتکه، اندیشه‌های کلامی علامه حلی، ترجمه احمدنمایی، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۸.

□ S. Schmidtke, *The theology of al-'Allama al-Hilli* (d.726/1325), Berlin: Schwarz, 1991, (Islamkundliche Untersuchungen, 152), 292pp.

اندیشه‌های کلامی علامه حلی

□ *Theology of al-'Allama al-Hilli* (d. 726/1325), by Schmidtke, S., Berlin, 1991 [Review] Reviewed by Gimaret, D. in *Bulletin Critique des Annales Islamologiques*, 10 / 1993 (1994), pp.81-83 (French)

مروری بر کتاب اندیشه‌های کلامی علامه حلی

- «عبدالله بن معاویه و جناحیه: شورشیان و نظریه پردازان در اواخر دوره امویان»
- W. F. Tucker", *Rebels and gnostics: al-Mugira ibn Sa'id and the Mugiriyya*", *Arabica* 22 (1975), pp.33-47.
- «شورشیان و گنوستیک‌ها: مغیره بن سعید و مغیره»
- W. F. Tucker", *Sam'an and the Bayaniyya: Shi'ite extremists of Umayyad Iraq*", *Muslim World* 65 (1975), pp.241-253.
- «بیان بن سیمان و بیانیه: غلات شیعه در عراق در دوره امویان»
- C. P. Turner", *Still waiting for the Imam? The unresolved question of intizar in Twelver Shi'ism*", *Persica* 15 / 1993-1995, 1996, pp.29-47.
- «هنوز در انتظار امام: پرسشی حل نشده درباره انتظار»
- L. Veccia Vaglieri", *La riduzione in tavole della 'Umdat al-talib d'Ibn 'inaba*", *Atti 3. Cong. studi arabi e islamici, Ravello 1966 publ.1967* pp.649-650.
- «نکاتی درباره کتاب عمده الطالب تالیف ابن عتبه»
- L. Veccia Vaglieri", *Sul 'Nahg al-balagah' e sul suo compilatore as Sarif ar-Radi*", *Annali, Istituto Orientale di Napoli* 8 (1958) pp.1-46.
- «نکاتی درباره نهج البلاغه تالیف شریف الرضی»
- L. Veccia Vaglieri", *Observations sur le Nahg al-balagah*", *24 Int Cong. Or.* 1957 pp.318-319.
- «تاملاتی درباره نهج البلاغه»
- L. Veccia Vaglieri", *The 'Ali-Mu'awiya conflict and the Kharijite secession re-examined in the light of Ibadite sources*", *22 Cong. Or.* 1951. II 1957, II (1957) pp.233-237.
- «منازعه میان علی (علیه السلام) و معاویه و خروج خوارج در پرتو منابع اباضی»
- L. Veccia Vaglieri", *Il conflitto 'Ali-Mu'awiya e la secessione kharigita riesaminati alla luce di fonti ibadite*", *Annali, Istituto Orientale di Napoli, N.S.* 4 (1932) pp.1-94.
- «ترجمه ایتالیایی مقاله قبل منازعه میان علی (علیه السلام) و معاویه و خروج خوارج در پرتو منابع اباضی است.»
- L. S. Walbridge", *Sex and the single Shi'ite: mut'a marriage in an American Lebanese Shi'ite community*", *Family and gender among American Muslims: issues facing Middle Eastern immigrants and their descendants. Ed. Barbara C. Aswad & Barbara Bilg Philadelphia (USA): Temple University Press, 1996*, pp.143-154.
- «نکاتی درباره زن و متعه در تشیع در شیعیان لبنانی مقیم آمریکا»
- D. J. Stewart", *Notes on the migration of 'Amili scholars to Safavid Iran*", *Journal of Near Eastern Studies* 55 ii, 1996, pp.81-103.
- «نکاتی درباره مهاجرت فقهای عاملی به ایران در دوره صفویه». این مقاله توسط نگارنده به فارسی ترجمه شده و در کتاب ماه دین به چاپ رسیده است.
- D. J. Stewart", *Popular Shiism in medieval Egypt: vestiges of Islamic sectarian polemics in Egyptian Arabic*", *Studia Islamica* 84, 1996, pp.35-66.
- «تشیع عامیانه در مصر قرون میانه»
- D. J. Stewart", *Taqiyyah as performance: the travels of Baha' al-Din al-'Amili in the Ottoman Empire (991-92/1583/85)*", *Princeton Papers: Interdisciplinary Journal of Middle Eastern Studies* 4, 1996, pp.1-70.
- «تقیه در مقام عمل: سفره‌های شیخ بهاء الدین عاملی در قلمرو امپراتوری عثمانی»
- D. J. Stewart", *The first Shaykh al-Islam of the Safavid capital Qazvin*", *Journal of the American Oriental Society* 116 iii, 1996, pp.387-405.
- «نخستین شیخ الاسلام قزوین پایتخت صفویه. این مقاله با این مشخصات به فارسی ترجمه شده است: دوین جی استوارت، «نخستین شیخ الاسلام قزوین پایتخت صفویه: تحلیلی از رساله العقد الحسینی»، ترجمه محمد کاظم رحمتی، آیین پژوهش، شماره ۸، سال دوازدهم، شماره دوم، خرداد - تیر ۱۳۸۰، ص ۲۷ - ۵۷.»
- D. J. Stewart", *A biographical notice on Baha' al-Din al-'Amili (d. 1030/1621)*", *Journal of the American Oriental Society* 111, 1991, pp.563-571.
- «نکاتی در شرح حال نگاری شیخ بهاء الدین عاملی (متوفی ۱۰۳۰ق)». این مقاله توسط نگارنده به فارسی ترجمه شده است.
- D. J. Stewart", *The humor of the scholars: the autobiography of Ni'mat Allah al-Jaza'iri (d. 1112/1701)*", *Iranian Studies* 22 iv, 1989, pp.47-81.
- «فقیهی بذله گو: شرح حال خودنگاشت سید نعمت الله جزائری (ترجمه بخشی از کتاب الانوار النعمانیة سید نعمت الله جزائری است که شرح حال خود را در آن نقل کرده است)»
- Liyakatali Takim", *Foreign influences on American Shi'ism*", *Muslim World*, 90 iii-iv, 2000 pp.459-477.
- «تأثیر خارجی بر شیعیان آمریکا»
- W. F. Tucker", *Abd Allah ibn Mu'awiya and the Janahiyya: rebels and ideologues of the late Umayyad period*", *Studia Islamica* 51 (1980), pp.39-57.

یادنامه شیخ طوسی با این مشخصات منتشر شده است: مونتگمری وات، «نکاتی از فهرست شیخ طوسی مربوط به دوران اولیه امامت»، ترجمه سید جلال الدین بدخشانی، یادنامه شیخ طوسی، به کوشش محمد واعظ زاده خراسانی، مشهد، ۱۳۵۴، ص ۵۷۶ - ۵۸۸.

□ W. Montgomery Watt, The reappraisal of Abbasid Shi'ism, in: Arabic and Islamic studies in honor of H. A. R. Gibb 1965, pp.638-654.

ارزیابی مجدد از تشیع عباسیان

□ W. Montgomery Watt, The Rafidites: a preliminary study, Oriens 16 (1963), pp.110-121.

رافضه: مطالعه‌ای مقدماتی

□ W. Montgomery Watt, Shi'ism under the Umayyads, Journal of the Royal Asiatic Society, 1960, pp.158-172.

تشیع در دوران امویان

□ J.N Wiley, Islamic movement of Iraqi Shi'as, Boulder, 1992. Reviewed by Nasr, Seyyed Vali Reza. in International Journal of Middle East Studies, 25 (1993), pp.718-719 (English); Reviewed by Rassam, Amal. in Iranian Studies, 26 i-ii / 1993 (1994), pp.200-201 (English);

Reviewed by Fernea, R. in Middle East Journal, 49 iv (1995), pp.677-678 (English); Reviewed by Hamdi, Tarik. in Muslim World, 83 iii-iv (1993), pp.342-343 (English); Reviewed by Martin, V. in Journal of the Royal Asiatic Society, 4 iii (1994), pp.410-411 (English); Reviewed by Scarcia Amoretti, B. in Rivista degli Studi Orientali, 67 iii-iv / 1993 (1994), pp.379-381 (Italian).

حرکت اسلامی شیعیان عراق. این کتاب به فارسی نیز ترجمه شده و انتشارات روزنامه اطلاعات آن را چاپ کرده است.

□ Hossein Ziai", Mulla Sadra: his life and works", History of Islamic philosophy. Ed. Seyyed Hossein Nasr & O. Leaman, London: Routledge, 1996, (Routledge History of World Philosophies, 1, pp.635-662.

«ملاصدرا: زندگی و آثار او»

□ L. S. Walbridge", The Shi'a mosques and their congregations in Dearborn", Muslim communities in North America. Ed. Y. Yazbeck Haddad & J. Idleman Smith Albany (USA): State University of New York, 1994, pp.337-357.

«مسجد شیعیان و اجتماعات آنها در دیربورن»

□ L. S. Walbridge", Confirmation of Shi'ism in America: an analysis of sermons in the Dearborn mosques", Muslim World 83 iii-iv, 1993, pp.248-262.

«تثبیت تشیع در آمریکا: تحلیلی از خطبه‌ها در مساجد دیربورن»

□ Islamic creeds: a selection. Tr. W. M. Watt, Edinburgh, 1994 [Review] Reviewed by Hashmi, Yusuf Abbas. in Hamdard Islamicus, 19 iv (1996), pp.117-125

«مروری بر کتاب برگزیده‌ای از اعتقاد نامه‌های اسلامی» (نوشته یوسف عباس‌هاشمی)

□ W. Montgomery Watt, Early Islam: collected articles, Edinburgh: Edinburgh University Press, 1990, 207pp. [1943-1983]

مقالاتی درباره اسلام در قرون نخستین

□ Early Islam: collected articles, by Watt, W.M., Edinburgh, 1990 [Review] W. M. Watt Reviewed by Conrad, L. I. in Der Islam, 70 ii (1993), pp.380-381 (English)

«مروری بر مقالاتی درباره اسلام در قرون نخستین» (مجموعه بعضی مقالات چاپ شده وات)

□ The majesty that was Islam: the Islamic world, 661-1100, London: Sidgwick & Jackson, 1974, pp. 1984, 276pp.

شکوهی که اسلام داشت

□ W. Montgomery Watt, The significance of the early stages of Imami Shi'ism, in: Religion and politics in Iran: Shi'ism from quietism to revolution. Ed. N. R. Keddie New Haven: Yale University Press, 1983, pp.21-32.

«اهمیت مراحل اولیه تشیع»

□ Bibliography: the published works of William Montgomery Watt, Islam: past influence and present challenge (in honour of W. M Watt), Edinburgh U. P., 1979, pp.331-347

کتاب‌شناسی آثار چاپ شده ویلیام مونتگمری وات

□ W. Montgomery Watt, Sidelights on early Imamate doctrine, Studia Islamica 31 (1970), pp.287-298.

نکاتی درباره عقاید امامیه نخستین درباره امامت. ترجمه این مقاله در

